

TRANSCRIPT VAN DE VERVOLGCOMMISSIE MAATSCHAPPIJ & FINANCIEN VAN GEMEENTE LAREN
d.d. 18 oktober 2023

1. Opening vervolg agenda

De voorzitter: Dames en heren ook, het is twaalf minuten over negen. De vergadering staat gepland om halftien maar gelukkig kunnen we iets eerder beginnen. Aanwezig voor deze vergadering zijn voor Larens Behoud Marius Van Stempvoort en Thijmen Jacobse. Het is trouwens de vervolgvergadering van M&F van vorige week woensdag 11 oktober. Voor de VVD zijn er Désirée Niekus, Stef Merckx en ik zie dat de heer Koldenhof ook plaats heeft genomen. Evert De Jong en Jacqueline Timmerman voor Liberaal Laren, Andreas Grunwald en Bart Vos voor Groen Laren en voor het CDA is aanwezig Jan-Huug Lobregt. De agenda is op 11 oktober al vastgesteld. Vanavond hebben we het vervolg van deze commissievergadering van M&F. We gaan daar een kleine wijziging in brengen, met uw goedkeuren.

4. Propositie Regio G&V voor de MRA-agenda; bespreking

De voorzitter: Omdat we wat eerder zijn zou ik graag willen beginnen met de propositie regio Gooi & Vechtstreek voor de MRA-agenda bespreking. Op 1 november ... Is iedereen daarmee akkoord trouwens? Ja? Op 1 november 2023 dient de regionale propositie voor de MRA-agenda bij de MRA te worden ingediend. Het college legt het concept aan u voor om hierover met elkaar in gesprek te gaan. De uitkomsten kunnen ook binnen het bestuurlijk mandaat worden verwerkt. Aanwezig als wethouders zijn Jan Van Midden. Ik zie dat Jan Den Dunnen er nog zit en Flip De Groot en Flip de groot is degene die natuurlijk over de regionale samenwerking gaat. Aanwezig is ook van de regio Gooi & Vechtstreek Jacqueline Agricola. Mag ik het woord geven aan de heer De Groot.

De heer De Groot: Ja, dank u, voorzitter. Ja, voor u ligt denk ik een belangrijk stuk, dat is waarin de regio zichzelf presenteert in de MRA en kan laten zien waar ze goed in zijn, wat ze te bieden hebben aan een goed investeringsklimaat, te bieden hebben aan eigen inwoners, te bieden hebben aan andere inwoners van de MRA. Als we kijken, er is een boekje uitgekomen van economische verkenningen van de MRA en dan zien we dat de vervoerstromen vanuit het Gooi voor een groot deel richting Amsterdam gaan en Schiphol. Dat betekent ook dat de MRA voor ons de belangrijkste werkgevers bevat voor onze eigen inwoners. Er zijn natuurlijk, natuurlijk gaat het ook een deel over het Mediapark, er zijn ook mensen die in regio Utrecht werken maar het overgrote gedeelte gaat die kant op. Met alle problemen van dien die ook benoemd zijn in het stuk. En ja, het is denk ik goed om te laten zien, waar zijn we goed in, maar waar kunnen we nog beter in worden en waarin kunnen we de hulp en de support van de MRA gebruiken? Dit is een uitgelezen kans om dat hier nu neer te zetten en daarbij ook de stem van Laren te laten horen. Tot zover graag.

De voorzitter: Nou is mevrouw Agricola aanwezig. Heeft u iets toe te voegen misschien al op dit moment? Nee? Oké. Wie wil er graag iets kwijt over dit stuk? Dat zijn er twee dus dan begin ik aan de rechterzijde bij de heer Grunwald van Groen Laren.

De heer Grunwald: Ja, dank u wel, voorzitter. We hebben het stuk tot ons genomen en ja bij het lezen daarvan bekruipt me toch een beetje het gevoel dat het hier met name gaat om vaststellen waarin we goed zijn en toch met name ook van, wat biedt ons kansen op economische groei in deze? En ja, voor de regio Gooi & Vechtstreek is er dan een bijrolletje weggelegd, die van toeristische attractie. Dan denk ik van, ja, goh, wordt het niet zo langzaam tijd om ons een beetje te bezinnen om niet altijd maar die groei na te streven maar

beter te worden met wat we hebben in deze? En dat lees ik eigenlijk een beetje weinig terug. Als wij, als Muider dus de rol van Castle of Amsterdam op zich moet nemen en wij de rol van Garden of Amsterdam, dan wordt dat gevoel dus niet echt weggenomen. Het is natuurlijk wel belangrijk om te bezien in hoeverre het dan gaat om zeg maar de culturele fietsers die we trekken, oftewel de shoppers in Laren. Maar ja, toch, ik denk de vraag die ik hierbij heb van, hoe zorgen we nou daarvoor dat we dus niet in dat potje trappen van die economische groei? Waarbij Amsterdam zichzelf gaat asfalteren en bestraten en verstenen en wij dus dan hetgeen moeten opvangen wat zij niet meer kunnen of willen hebben, te veel toerisme in zie zin en te weinig groen. En ja, dus daar vraag ik toch wel even aandacht voor en wil ik toch eigenlijk weten van, nou, hoe gaan wij als regio Gooi & Vechtstreek dat eigenlijk een beetje opzetten zodat aan de ene kant wel ook aandacht is voor onze ideeën die we hebben, dus ik bedoel van ondertunneling van de A1 is natuurlijk wel een grote wens van ons. Anderzijds willen we natuurlijk wel onze natuur beschermen, dus het Goois Natuurreservaat moet niet nog veel verder onder druk komen te staan door het aanwakken van toerisme. Dus dat wordt toch een beetje een balansact voor ons en ik ben eigenlijk benieuwd van hoe de wethouder denkt om dit in te vullen de komende tijd? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Grunwald. Nou kunnen we twee dingen doen. We kunnen het rondje afmaken met de vragen en dan allemaal naar de wethouder. Maar ik denk dat het directe antwoord misschien wel handig is in dit soort gevallen. Is iedereen het daarmee eens? Dan kijk ik meteen naar de heer De Groot of hij een antwoord op deze vragen heeft?

De heer De Groot: Ja, dank u, voorzitter. Ja, het is eigenlijk een betoog die gaat over growth of degrowth. Ik wil er wel op wijzen dat het hier ook gaat over brede welvaartsbegrippen die geïntroduceerd zijn in de agenda. Het gaat er niet om de snelstgroeiende regio te worden, wel de meest innovatieve. En innovaties betekent niet altijd automatisch dat dat gepaard gaat met meer energiegebruik of meer grondstoffengebruik. Juist de innovatie kan ervoor zorgen dat er beter gerecycled wordt, nieuwe vormen van energieopwekking en dat soort dingen. Dus dat betekent ook dat wat hier voorligt juist kansen biedt om die accenten te leggen. Ik geef antwoord op deze vraag maar eigenlijk zijn het vragen die u aan uw collega's moet stellen want het is een discussie met de raad hoe zij tegen die propositie aankijken? Als ik kijk naar die propositie dan denk ik van, nou, oké, daar kan ik wat van vinden maar nu bent u aan het woord. Als u veel support krijgt van uw collega's op dat gebied, dan is dat iets wat natuurlijk helpt om dat verder mee te nemen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Groot. Het antwoord was voldoende? Ja?

De heer Grunwald: Ja, vooralsnog.

De voorzitter: Oké. Dan gaan we naar de andere kant. D66, mevrouw Ellen Dorst.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben inderdaad de propositie van de Gooi & Vechtstreek gelezen en wij vinden dat heel mooi dat zij een voorzet hebben gedaan om voor ons alvast de belangrijkste items hieruit te halen. Want inderdaad, het is belangrijk welke plek wij dan uiteindelijk in deze MRA zouden kunnen innemen. Het woord Garden of Amsterdam, Castle of Amsterdam, ik denk dat dat een beetje verkeerd gebruik is van een regio waar we inderdaad trots op mogen zijn, die heel mooi is, die we koesteren. Maar wij moeten natuurlijk ook realiseren dat onze inwoners in een ander gedeelte van de MRA weer werken en ook die samenwerking die is gewoon heel erg belangrijk. Daar staan we voor en daar staan we in de regio ook voor. Wij zijn, in de propositie staat heel duidelijk, Gooi & Vechtstreek, groenblauwe zone. Wat inhoudt dat ook de verdeling van, waar moeten er nou eigenlijk woningen gebouwd worden, dat men al een voorzetje neemt om te zeggen, nou, zullen we niet hoogbouw in onze regio plaatsen want dat is eigenlijk

niet zo'n goede plek. Daar kunnen we heel blij mee zijn. Aan de andere kant, onze groenblauwe zone geeft aan dat we heel veel water hebben. En dat watersysteem, dat loopt echt tegen zijn grenzen aan en ik hoop echt dat in onze propositie bij de groenblauwe zone daar echt behoorlijk wat aandacht aan gegeven wordt. Het is niet alleen het toekomstbestendige Heuvelrug waar we ons druk om moeten maken maar ook echt het watersysteem. Dan als tweede propositie stelt de regio voor, media en creatieve economie, een campusontwikkeling. Dat lijkt me een hele belangrijke ontwikkeling want we hebben natuurlijk in onze regio Hilversum staan die daar echt een mooie positie inneemt en het is goed om daar de nodige ondersteuning bij te geven. Als derde propositie stelt de regio voor, goede bereikbaarheid. Nou, dat is voor ons in ons dorp een van de meest belangrijke dingen. Dan vraag ik mij daar natuurlijk wel bij af, de Gooi & Vechtstreek die in deze propositie dat verder uitbreidt waar zij zich allemaal, of waar ze namens ons natuurlijk zich allemaal sterk voor maken. Dan vraag ik me af, hoe is het met de ondertunneling A1? Op zich heeft Rijkswaterstaat hier eigenlijk gezegd van, ja, dat is te duur. Net zoals de lightrail die ooit gepland is langs de A27, waar zelfs een heel tracé voor gereserveerd is. Dat is afgeschoten, vinden wij heel erg jammer. Maar ik heb me door een voormalig woordvoerder van de Europese Investeringsbank, die in onze fractie zit, laten informeren dat wij ons afvragen of wel eens een keer met deze bank onderzocht is of die ondertunneling en of die lightrail dat toch niet weer eens opengebroken kan worden? Dus het helemaal afschieten en daar niet meer over praten vinden wij heel erg jammer. Dan natuurlijk het laatste nieuws wat nu net eigenlijk gisteren naar buiten gekomen is, dat is bouwen in het groen, dus aan de randen van dorpen. Daar zou ik ook best nog graag eens over willen praten met mijn collega-raadsleden hoe wij daarmee omgaan en hoe wij dat in de MRA zouden willen inbrengen? Dat waren vooralsnog onze standpunten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van Dorst. Ik heb daarin twee vragen gehoord, namelijk over de stand van zaken de ondertunneling en of er een gesprek wil met een investeringsbank over de lightrail. Mijnheer De Groot.

De heer De Groot: Ja, dank u, voorzitter. Als we nog teruggaan naar die Verstedelijkingsstrategie van de MRA, dan biedt die in hoge mate bescherming voor het landschap, voor de natuur en al die dingen meer die erbij komen kijken, en ook bescherming voor de dorpen en de karakteristieken van de dorpen. Dus ook om te voorkomen dat de heleboel volgebouwd wordt en hoogbouw. Dus de bestemmingsstrategie en datgene wat hierin staat is synchroon en ik denk dat dat van groot belang is. Ook in dat stuk staat een opmerking die dus meegenomen is in de MRA-stukken in de Verstedelijkingsstrategie over de ondertunneling van de A1. Dus dat is onderdeel van die Verstedelijkingsstrategie maar daarmee is die niet gerealiseerd, daarmee zit die nog niet in het MIRT, daarmee hebben we nog geen andere dingen. Dus suggesties op dat gebied geef ik graag mee aan Jacqueline Agricola om dat ook te bekijken voor het portefeuillehouderoverleg infra om te zien of daar nog wat mee te doen is en of dat nu onderdeel is van deze lobby. Dat daarover. Nog één opmerking over de Gardens of Amsterdam. Ja, je kunt zeggen dat groenblauwe, dan vraag je er ook om, als je dat zo sterk naar voren brengt. De andere kant is wel zo dat de ruimtelijke kwaliteit van de Gooi & Vechtstreek is ook een belangrijke reden waarom bedrijven zich hier willen vestigen en willen blijven. Dat betekent ook dat gepaard met een goed woonklimaat, met goede opleidingen, met goede cultuur en dat soort dingen, dat je aantrekkelijk blijft om hier je te komen vestigen. En dat kun je wel koppelen aan dat groenblauwe zonder dat je meteen in de Gardens of Amsterdam zit. Dat daarover. Dank u wel.

De voorzitter: Ik kijk even naar mevrouw Van Dorst.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ja, ik mis nog een antwoord op dat watersysteem. Er is een onderzoek geweest heel recent dat het watersysteem van de Gooi & Vechtstreek tegen zijn grenzen aanloopt. Is dat onderzoek in

onze propositie meegenomen? Dat zou ik dan toch wel graag een antwoord op willen hebben. En ik begrijp niet helemaal die ondertunneling. U zegt eigenlijk, ja, die Europese Investeringsbank, is dat een idee om daar eens mee naar voren te komen. Dat had ik niet helemaal begrepen.

De voorzitter: Mijnheer De Groot.

De heer De Groot: Ja, nee, over die Europese Investeringsbank, ik heb wat moeite om me daar over te uiten omdat dat zeg maar dit gaat naar de regio, dit gaat naar de MRA en daar zal het ingebracht moeten worden door de portefeuillehouders die daarbij zitten. Dus vandaar dat we dat op deze manier mee proberen te geven aan de regio. Het watersysteem is denk ik een belangrijk iets. Als je het hebt over de kwaliteit dan vind ik dat een goede toevoeging om te zorgen dat dat op orde blijft. Dus, nou ja, ik denk dat dat goed is om mee te nemen maar ik weet niet of anderen dat ook vinden want dat is dan de stem van Laren maar ik zie nog niet ... Jacqueline.

De voorzitter: Mevrouw Agricola. Even aan de zijkant zit een knopje. En dan weer aan de voorzijde een knopje indrukken en dan doet die het.

Mevrouw Agricola: Nu doet die het. Ja, dank u wel. Het onderzoek toekomstbestendige Heuvelrug waar u aan refereert, dat is het onderzoek naar het bodem- en watersysteem. Dus dat is al opgenomen in de propositie, we hebben dat ook in het kader van de vorige MRA-agenda uitgevoerd en we zetten inderdaad in op een vervolg daarvan. Dus die zit erin.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Dorst.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Nou, en bouwen in het groen. Wij hadden eigenlijk in Laren gezegd, wij willen eigenlijk het liefste inbreiden, dat staat in ons coalitieprogramma. Nu zegt minister De Jonge, ik wil daar toch wat anders tegenaan kijken en ik wil toch ook best activeren om rond de dorpen ook te bouwen. Hoe is dat in de, hoe komt dat binnen op de MRA?

De voorzitter: De heer De Groot.

De heer De Groot: Ja, sorry, mevrouw Van Dorst, dit is geen onderdeel van de MRA-agenda. Dat zou op zijn hoogst bij de Woonagenda weer aan de orde kunnen komen. Maar dit heeft als zodanig niets met de propositie te maken vind ik. Dus ik vind het an sich is het een interessant onderwerp maar ik vind ook dat je dat niet op basis van deze discussie hier, die eigenlijk ergens anders over gaat, dat dit al dan niet naar de MRA gaat.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer De Groot. Tijdens de vragen kwamen er nog twee handen omhoog van de heer Jacobse van Laren Behoud maar ook van de heer Koldenhof van de VVD en daar gaan we mee beginnen.

De heer Koldenhof: Dank u wel, voorzitter. Ik was even abuis, ik had u even niet snel genoeg gevolgd met het omdraaien van de agenda dus daarom dat ik mijn vinger nog niet eerder had gestoken. Nou, over het algemeen denk ik dat er een goede propositie voorligt namens onze regio. In ieder geval kan ik zeker betreft instemmen met de overkoepelende ambities die zijn gesteld. En snap ik ook waarom deze twee, laat ik zeggen de eerste twee proposities zeg maar zijn uitgewerkt in een groenblauwe omgeving en innovatieve media en creatieve economie om daar ruimte voor te scheppen. Wat ik me wel afvraag dan, het klinkt allemaal heel mooi maar zodra er ook maar ergens iets, bijvoorbeeld een kennisinstelling hier ter plaatse, een hint van, een

zweem van een gevoel van, misschien gaat het ooit wel verdwijnen, dat iedereen meteen staat te juichen dat er dan vooral woningbouw moet komen. Terwijl ik denk, ja, als wij nou iets willen bereiken in deze omgeving, dan moeten we juist zorgen dat kennisinstellingen hier behouden blijven en niet alles wordt ingezet op woningbouw. Helaas voor heel veel mensen die hier graag in Laren willen wonen maar ik denk dat we juist er baat bij hebben om die mix van wonen en kennisinstellingen en werken zoveel moeten behouden. Ik ben benieuwd hoe zoiets dan doorwerkt in de propositie en hoe wij daar als Laren dan ook een goede positie in kunnen nemen? Want het is natuurlijk een propositie van de regio maar ja, wat gaan we dan zelf doen? Is natuurlijk als iemand dit leest gewoon die denkt, ja, leuk, maar wat gaan wij dan bereiken? Wat gaat u, wethouder, dan doen om dat te bereiken? Het tweede punt is ook met betrekking tot toerisme. We hebben in het coalitieprogramma al afgesproken dat wij graag een hotel in Laren willen hebben. Dat hoeft niet meteen een hotel met duizend kamers te worden maar wel iets. Ben ik toch zeer benieuwd of u inspanningen doet en of dit ook meegenomen kan worden in de ambities van deze regio om dat nou eens voor elkaar te krijgen. Want volgens mij zitten er bij het MRA Bureau gewoon mensen die dit heel goed kunnen begeleiden, dat hoeven niet zelf te doen bij wijze van spreken maar dat moeten we wel doen. En ja, ik zie daar toch nog weinig beweging in en dat vind ik erg jammer. Het derde punt, er is al gesproken over de bereikbaarheid die je zou kunnen zeggen slecht is in deze regio en ook afgelopen jaren verwaarloosd, zoals het ook volgens mij erin staat. Hoe realistisch is het eigenlijk? Je kunt het allemaal wel mooi opschrijven in een propositie maar dat wij hier meer openbaar vervoer krijgen. Ik bedoel, ik vind het allemaal hele mooie propositie, nogmaals, dat heb ik al gezegd, maar wat is hier nou de realiteitszin van om het zo op te schrijven? En hetzelfde geldt wat mij betreft vooral voor de ondertunneling van de A1. Ik bedoel, met alle respect, niemand is daartegen. Er is geen enkele partij hier die zal zeggen, we willen die A1 niet ondertunnelen als het gratis kan. Maar niks kan gratis. Wat zijn, dus met andere woorden, de voorwaarden dan om dat te kunnen doen? Los, om het ook weer op de agenda te kunnen krijgen? Want natuurlijk, ik zou het graag opnieuw willen bespreken maar dan wil ik wel weten wat dan de voorwaarden zijn. Uit ervaring, zal ik het dan maar zo zeggen, als we kijken in de MRA-regio als het gaat bijvoorbeeld de ondertunneling van de A9 of de A10, nou, dan weet ik wel wat daarbovenop komt. En dat zijn dan die torens die mevrouw Van Dorst niet wil want anders is het onbetaalbaar. Nou, dan vraag ik me af of we dan niet elkaar een beetje voor de gek zitten te houden door steeds maar weer te zeggen dat de A1 moet worden ondertunneld maar volgens mij gaat dat nooit gebeuren. Nou, dan tot slot, voorzitter, en niet dat ik het niet wil, maar goed, dan niet met de voorwaarden erbij. Dan tot slot, voorzitter, er wordt aan het eind nog gesproken over een kans dat ook het sociaal domein wordt betrokken bij de propositie of in ieder geval eigenlijk met überhaupt de agenda van de MRA maar de VVD is daar geen voorstander van. Wij denken dat het met ruimte en economie al druk genoeg is om iets voor elkaar te krijgen. We hebben bovendien het sociaal domein uitstekend georganiseerd op regionaal niveau binnen de Gooi & Vechtstreek. En het lijkt me echt, ik kan de meerwaarde niet zo snel bedenken als het gaat om lobby richting het Rijk of richting Europa om dat dan ook in het sociaal domein te betrekken op MRA-niveau. Volgens mij, als we dat gaan doen gaat het allemaal alleen maar een stuk trager dan nu het geval is dus ik zou dat sterk ontraden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Koldenhof. De heer De Groot.

De heer De Groot: Ja, dank u. Wat betreft het sociaal domein, ja, dat is, ik hoor u en persoonlijk deel ik die mening ook maar we halen nu op wat anderen ervan vinden. Ik denk dat deze mening goed geventileerd is en wat ons betreft meegenomen kan worden als reactie richting de MRA. Dat daarover. De ondertunneling, ja, daarvoor moet u niet bij mij zijn. Het is een wens die al eerder uit vorige raden is gekomen en ooit terechtgekomen is, nou ja, in de vorige periode nog, de Verstedelijingsstrategie van de MRA. Ja, u kunt zeggen, ik vind het niet realistisch, ik wil hem eruit halen, dat kan. U kunt ook zeggen, nou, laat lekker staan, ook omdat u er op zich niet tegen bent. En tegen de tijd dat het zich aandient, want op een gegeven moment

moet er wat op die A1 gebeuren, dan is het tijd om daar verder naar te kijken. Maar dat is verder aan u. Als het gaat over die kennisinstellingen. O nee, eerst over toeristen. Een hotel, er wordt gesproken met de zogenaamde hotelloods van de MRA. Daar is collega Westerkamp mee begonnen maar u snapt, dat is enigszins nu in de vertraging gekomen. Ik heb volgens mij binnenkort nog een afspraak daarmee staan dus we zijn er volop mee bezig om dat te realiseren. We hebben, even het tipje van de sluier, de loods gaf aan dat je zeg maar zolang je dat goed thematisch verbindt op de juiste manier in Laren en de reden waarom mensen hiernaartoe komen, dat de bezetting verder geen probleem hoeft te zijn en dat het inderdaad het toeristisch profiel kan versterken. Tot zover. Maar goed, we nemen nog altijd met de ruimtelijke partner toepassingen met een heleboel andere dingen te maken voordat het zover is maar dat daarover. Over de kennisinstellingen en zuinig zijn met ruimte en niet alles voor woningbouw, dat is inderdaad iets wat we zeer goed ter harte moeten nemen. Maar met uw toestemming, voorzitter, wil mevrouw Agricola daar graag ook wat over zeggen.

De voorzitter: Natuurlijk. Gaat uw gang, mevrouw Agricola.

Mevrouw Agricola: Het wonen in het groen. Wat we zien is dat zowel vanuit het Rijk als de provincie in hun nieuwe coalitieakkoord er meer ruimte ontstaat om buiten de rode contouren te gaan bouwen om die woningbouwopgave voor elkaar te krijgen.

De voorzitter: Mag ik u even onderbreken, zou u de microfoon wat dichterbij uw mond willen houden, dan bent u wat beter verstaanbaar.

Mevrouw Agricola: Ja, helemaal goed. Dat biedt dus gemeenten de mogelijkheid om daarin meer te gaan doen maar dat wil niet zeggen dat gemeenten dat moeten doen als ze dat niet willen of als het niet nodig is. In deze regio's zodat we een woningopgave hebben neergelegd, zowel in de Verstedelijkingsstrategie als in de Woondeal die met de provincie is gesloten, die gaat uit van 11.000 nog wat woningen, inclusief Weesp. Zonder Weesp is dat ongeveer 9800. En die kan gerealiseerd worden met de huidige programmering zoals we die in de optelsom van alle Gooi & Vechtgemeenten nu hebben liggen. Er is nog wel wat aandacht nodig voor speciale doelgroepen, sociale woningbouw en dergelijke maar de totale, de kwantiteit van onze woningbouwprogrammering zou in principe voldoende zijn.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Agricola. Ik kijk even naar de heer Koldenhof, die kijkt heel tevreden. Dus dan gaan we door naar Larens Behoud, de heer Jacobse.

De heer Jacobse: Voorzitter, ik sluit me eerst, en dat was niet de bedoeling maar ik doe het toch, even aan bij de heer Koldenhof. Ook wij hebben niet primair de behoefte om met ons sociaal domein in enige andere verwikkeling te raken dan waar we al in zitten. Volgens mij zijn wij tevreden en wij zullen proberen dat ook zo te houden met elkaar. Dan moge duidelijk zijn dat ik hier zit namens een deel van onze leefgemeenschap die een gezonde sepsis heeft als het gaat over gemeenschappelijke regelingen. Wij doen voortdurend onze best om uit te leggen dat dat natuurlijk heel belangrijk is want alleen is maar alleen. Maar u moet zich voorstellen dat ik met dit verhaal het dorp in moet of ga en dat we dan in een gemeenschappelijke regeling de BEL hebben, we hebben de gemeenschappelijke regeling Gooi & Vecht maal zes en dan gaan we ook nog in een regeling met de MRA. Dat wil ik graag goed kunnen uitleggen. Nou, zie hier het document wat nu voorligt. Dat is in het Nederlands geschreven, daar staat een prima tekst in. Daar kunnen wij ons in grote, in meer dan grote lijnen wel in vinden. Ruimte voor natuur, innovatie en media moge duidelijk zijn, dat is wat we zijn, dat is goed gekozen. Daar hoort natuurlijk ook bij innovatie, daar hoort bij in balans. Dat verhaal kan ik goed kwijt. Ik word zelfs licht emotioneel als ik die groenblauwe leefomgeving voor de geest probeer te halen dus dat is allemaal wel goed. Het belangrijkste vind ik, we zijn het eens dus met dit document. Ik ga niet in detail want dat

hebben de collega's uitgebreid gedaan, het is goed. Het belangrijkste is dat we Nederlands schrijven, dat is dit stuk. We hebben wel eens andere documenten gekregen dat ik dacht van, dat krijg ik niet verkocht. Dit is goed, dit kunnen we uitleggen. Als onze identiteit bewaakt blijft, en daar zullen we ook zelf wel een steentje aan bijdragen, en we kunnen met elkaar in die regio Gooi & Vecht met zijn zessen dit verhaal goed dragend maken en houden, dan is dat toch waar onze voorkeur wel naar uitgaat. Ik heb daar verder geen vragen over maar het moge duidelijk zijn dat wij er op die manier naar kijken. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Ik zie mevrouw Agricola heel hard tikken dus dat komt helemaal goed. Nou heb ik twee fracties nog niet gehoord, Liberaal Laren en het CDA. Het hoeft niet, mag wel, willen jullie nog wat kwijt? Ik kijk even naar de heer De Jong.

De heer De Jong: Ja, nee, wij kunnen ons volledig vinden in het stuk wat voorligt.

De voorzitter: Fantastisch, dank u wel. Ik kijk ook nog even naar de heer Lobregt. Even aan de zijkant zit een knopje.

De heer Lobregt: Nee hoor, gegeven wat er gezegd is sluiten wij ons bij aan.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Agricola, kunt u hier wat mee?

Mevrouw Agricola: Ja, ik heb de indruk dat u zich kunt vinden in de propositie die er zo voorligt. De MRA haalt op dit moment bij alle regio's deze proposities op maar ook bij de Economic Board, andere stakeholders. Dus zij krijgen een enorme berg input op zich af waar ze een MRA-agenda van gaan maken. MRA is niet ze maar wij, maar de MRA Directie die aan dit document werkt. Dat komt dan bij u terug, de concept MRA-agenda die ze met al die input hebben gemaakt komt bij u terug en dan kunt u daar een zienswijze op geven. Nou, dan gaan we natuurlijk ook proberen om dat met die zes gemeenten daarin samen op te trekken vanuit het idee, samen sta je sterker. Maar uw eigen input kan daar ook in dus dat komt nog bij u langs. Ik verwacht dat bijvoorbeeld een sociaal domein discussie daar wel eens in langs zou kunnen komen omdat sommige regio's dat wel willen en sommigen niet. In onze regio wordt redelijk breed gedeeld dat we onze eigen schaal wel goed genoeg vinden.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Agricola. De heer De Groot die eet bijna de microfoon op, die wil nog wat kwijt.

De heer De Groot: Nou, dat doe ik niet hoor. Maar nog één opmerking. Ik snap uw betoog als het gaat over, nou ja, wat betekent dit, maar de MRA is voor alle duidelijkheid geen gemeenschappelijke regeling dus dat is wel belangrijk. Het is een vrijwillige samenwerking en dat zie je dus overal terug in de processen zoals we die tegenkomen ook, en ook in de manier waarop ze dit behandelen. En dit gaande geeft u een maximale positie om hier wat van te vinden.

De voorzitter: Dank u wel, de heer De Groot. Dan sluit ik hierbij agendapunt 15 af en dan gaan we door met agendapunt 13. Mevrouw Agricola, hartelijk dank voor uw komst en dat u wat eerder was, helemaal fantastisch.

13. Zwembad De Biezem; presentatie

De voorzitter: Dan gaan we nu door naar agendapunt 13 en dat is de presentatie van Zwembad De Biezem. Aanwezig daarvoor is de heer Jan Van Middelkoop en we beginnen bij wethouder Jan Van Midden.

De heer Van Midden: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. De presentatie wordt klaargezet. In het bijzonder van harte welkom in de raad de mensen die aanwezig zijn van het zwembad. Badgasten zou ik haast willen zeggen. Jan Van Middelkoop die de presentatie zal doen, Hans Van Vark, de financiële man in het bestuur en Rick Hoogendijk, de bedrijfsmanager van het zwembad. Jan Van Middelkoop zal een presentatie geven, die zal een toelichting geven op de jaarrekening. Ik hecht er waarde aan om even het verhaal van Jan in perspectief te zetten. Eigenlijk in twee perspectieven, enerzijds in historisch perspectief, dat was eerlijk gezegd even graven om dat goed te krijgen en ik hoop dat we het op die manier ook goed weergeven. En wat ik zelf even belangrijk vind ook naar aanleiding van de discussie die plaatsvond met de jaarrekening, is om de Biezem even ook in governance perspectief te schetsen. Dat is ook van belang voor de discussie uiteindelijk ook met de raad denk ik. Nou, om met het eerste te beginnen. De Biezem in historisch perspectief. Nou, oorspronkelijk is in maart 2012 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd. Ik hoop overigens dat het goed te lezen is op het scherm en anders staat het gewoon op de iPad op iBabs. In dat haalbaarheidsonderzoek zijn drie scenario's destijds uitgewerkt, volledige nieuwbouw op dezelfde plek, nieuwbouw op een andere plek en renovatie. Uiteindelijk is gekozen voor het eerste scenario, dus gewoon nieuwbouw op de plek waar de oorspronkelijke Biezem was. Een van de voorwaarden daarbij was ook dat de zwemvoorziening integraal onderdeel moest zijn van de Klaas Bouthal, die stond daar. Dat is de grote sporthal waar we uiteindelijk heel veel gebruik van maken in Laren en daar moest een zwemvoorziening ook deel van uitmaken. De doelgroepen, en dat zal Jan straks ook zeggen in zijn verhaal, maar de oorspronkelijke doelgroepen uit het haalbaarheidsonderzoek waren de senioren, leeszweemertje van 4 tot 7 jaar, ouders met jonge kinderen, schoolzwemmen, zwemverenigingen en banenzwemmers. Het programma van eisen destijds was gericht op een sober en doelmatig zwembad voor sporttechnisch en functioneel gebruik, om het mooi te zeggen. Dat bestond dan uiteindelijk voornamelijk dus uit een grote zwemzaal met toevoeging van een kleuterbassin met daaromheen nog een aantal andere voorwaarden. De oorspronkelijke raming van de totale investering in het nieuwe zwembad was ruim 4 miljoen ex BTW. De realisatie, en dan heb ik het over de kosten zoals ze voor de gemeente Laren uiteindelijk kwamen, is ruim 6 miljoen, bijna 7 miljoen geweest. Dus dat is eigenlijk wat daar destijds zeg maar over opgeschreven is. Als ik even kijk naar het haalbaarheidsonderzoek van destijds en de exploitatieprognose, dan is die gebaseerd, en dat is de volgende sheet, die is oorspronkelijk gebaseerd, en dan heb ik het alleen over het haalbaarheidsonderzoek, op een bezoekersaantal van 85.000 mensen. Dat heb ik hier rood omcirkeld. Ik heb begrepen uit de overlevering daar na wat heen en weer gediscussieerd uiteindelijk besluitvorming in de raad geweest is op basis van 105.000 bezoekers. Dat mag ik wel zeggen achtervolgt ons nog steeds, om het zo even te zeggen maar daar zal Jan straks uitgebreid op terugkomen. In die exploitatie is ook afgesproken wat de exploitatiebijdrage voor de gemeenten zouden zijn en daar is in afgesproken dat een zesde van de exploitatie voor rekening van Blaricum komt, twee zesde voor Eemnes en de helft voor Laren. Dat is met name op bezoekersaantal en bevolkingsaantal gebaseerd. De totale exploitatiebijdrage van de gemeente zoals die nu is in 2022, die komt ook straks terug in de jaarrekening, is zo'n 449.000 euro, waar dus uiteindelijk Laren de helft van meebetaalt. Dus dat is even het historisch perspectief. Wat ik al zei, waar ik ook waarde aan hecht is het governance perspectief. Ook vanuit financiële invalshoek, en ik wil hem toch even graag melden omdat die discussie ook steeds terugkomt. Uiteindelijk betalen Eemnes en Blaricum vaste bijdragen. Dat doen wij ook, is een vaste geïndexeerde bijdrage maar uiteindelijk en dat is de add-on voor ons om het zo maar even te zeggen, dragen wij ook bij in het exploitatietekort. De heer De Jong die wil een vraag stellen.

De voorzitter: De heer De Jong wil een vraag stellen.

De heer De Jong: Ja, ik had één opmerking. We zijn toen uitgegaan van geen exploitatietekort, want alles wat toen voorlag betekende dat dat die vier ton voor alle vier, drie de gemeenten, dat dat het zou zijn en dat er geen exploitatietekort zou zijn.

De voorzitter: Mijnheer Van Midden.

De heer Van Midden: Daar heeft de heer De Jong gelijk in maar dat is ook precies wat ik bedoelde ook te zeggen met bezoekersaantallen, dat je ziet uiteindelijk dat daar dat gevolgen heeft, laat ik maar even zo zeggen. Maar daar zal Jan Van Middelkoop uitgebreid op terugkomen. Wat belangrijk is om te zeggen dat de organisatie van het zwembad op afstand staat met een eigen bestuur. Het zwembad is onderdeel van de Stichting Binnensportaccommodaties Laren, de SBL. Daar zit niet alleen het zwembad in, daar zit ook Standelkruid in, dat is de gymzaal van de Gooische School en daar zit ook de Klaas Bouthal in, dat ziet u straks terug ook komen in prestatie van de cijfers. Die afstand betekent ook dat er vanuit de gemeente geen operationele sturing is. Uiteindelijk is het bestuur met de bedrijfsleider volledig verantwoordelijk voor de operationele sturing van De Biezem of van SBL. SBL legt rekening en verantwoording af aan het college en het college verantwoordt uiteindelijk het zwembad en de exploitatie daarvan via de jaarrekening aan de raad. En dat is precies de discussie waar ik naartoe wil, ook naar aanleiding van die jaarrekening. Uiteindelijk is die jaarrekening het instrument waarin het college verantwoording aflegt aan de raad. En slot hecht ik ook waarde van op te merken dat als we kijken hoe het nu georganiseerd is, is dat we een hele compacte organisatie hebben van professionele vrijwilligers. Wat ik al zei, Hans Van Vark, Jan Van Middelkoop en Rick Hoogendijk. Ik zeg met name professionele vrijwilligers, het zijn vrijwilligers, althans Hans en Jan. Ik maak ze nu ruim een jaar mee en ik ben onder de indruk van de professionele wijze waarop het zwembad uiteindelijk geleid wordt. Dat is, en zeker als je kijkt ook naar de resultaten en ook als je de resultaten benchmarkt met andere organisaties, verdient het wat mij betreft ook een compliment zoals dat gerund wordt. Maar ik hoop ook dat u naar aanleiding van de presentatie van de jaarrekening van Jan mij ook daarin wil volgen. En dan wou ik Jan vragen, ik heb nu de lat wel heel hoog gelegd, Jan, maar ik wou jou vragen of je dat toe wil lichten?

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Van Midden. Namens De Biezem, Jan Van Middelkoop en Hans Van Vark.

De heer Van Middelkoop: Als het goed is hebben jullie allemaal het bestuursverslag gekregen waarin wij verantwoording afleggen over 2022. Ik heb voor meerdere gremia van de raad of raden van de drie gemeentes al vaker ...

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Voorzitter, mag ik daar iets over opmerken?

De voorzitter: Heel kort.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ja. Want ik wou toch even zeggen dat we het wel heel jammer vinden dat we dit nou de bestuursverslag en de jaarrekening, dat we dat net twee uur geleden hebben ontvangen. Dus we laten het over ons heen komen. Ik hoop dat er nog een ander moment is waar we daar iets dieper op in kunnen gaan. Dank u wel.

De voorzitter: Het gaat ook om een presentatie, toch? Mijnheer Van Middelkoop.

De heer Van Middelkoop: We hebben in ieder geval in de presentatie hierin gebruikgemaakt om in vogelvlucht de highlights uit het bestuursverslag door te nemen. Dit komt in ongeveer acht PowerPointjes, in ieder geval de belangrijkste stukken voorbij.

De voorzitter: Zou ook u wat dichter in de microfoon willen praten?

De heer Van Middelkoop: Ja zeker, ga ik doen. Het gaat over drie belangrijkste dingen waar wij voor staan, de maatschappelijke relevantie, waarom doen we dit eigenlijk en waarom mag dit geld kosten voor de gemeentes, hoe hebben we dat dan financieel gedaan en welke ontwikkelingen kijken wij heden eigenlijk tegenaan? Om dat even in een context te zetten leek het ons goed om eerst wat externe informatie en context mee te geven. Dat komt van de Pim Mulier stichting, die is permanent aan het monitoren hoe het met de sport gaat in Nederland, hoe actueel en welke ontwikkelingen er zijn. Eigenlijk staan hier de belangrijkste ontwikkelingen. Dit is het eerste jaar dat we uit de corona komen, '22. Eigenlijk hadden we de eerste drie weken van dit jaar nog een coronasluiting maar we zijn na corona minder gaan bewegen met zijn allen. Eigenlijk zijn flexibeler en individueel sport is populair geworden, alles wat met groepen gebeurt is minder. We zijn meer naar buiten gegaan in Nederland en binnensportaccommodaties en verenigingen hebben minder leden en hebben het ook wat moeilijk. Daar zijn twee hele bijzondere sporten, golf en paardensport, dat neemt echt toe, voorbeelden van de individuele sporten en buiten. Eigenlijk zien we ook dat verschil in deelname tussen laag- en hoogopgeleide mensen is eigenlijk groter geworden. Dat vinden we eigenlijk jammer over het algemeen, dat willen we niet. Iedereen moet kunnen sporten en dat is ook de maatschappelijke functie zeg maar die wij zien. De sportverenigingen of instellingen hebben veel financiële klappen gehad en hebben daar moeite mee om dat op te vangen. En last but not least, toen we eruit kwamen was de inflatie torenhoog, de energieprijzen torenhoog en personeelstekort was er eigenlijk altijd al dus daar hebben wij ook mee te maken en last van. Dat is eigenlijk de context waarin natuurlijk ook ons zwembad, De Biezem en de Klaas Bouthal en de Standenkruid mee te maken heeft. Ja, de vraag is, hoe hebben we dat dan gedaan? Wethouder Jan Van Midden heeft net al gezegd, hier staan we eigenlijk voor, zwemlessen, schoolzwemmen, recreatief sporten voor de BEL alle leeftijdscategorieën en ook daarbuiten. En hier staan dan de eerste aantallen hoe wij dat dan gedaan hebben? De meest linkse kolom 2022, 16.000 mensen hebben zwemlessen gevolgd, aanzienlijk meer dan de jaren ervoor, 7000 schoolzwemmers, 53.000 recreatief fitnessverhuur van de accommodatie, in totaal 83.000 inwoners. Dat is natuurlijk beduidend meer dan de corona '21 en '20 en dat is bijna op het niveau van 2019, 91.000, het jaar daarvoor hadden we dat ook. Eigenlijk kunnen we hieruit concluderen, we zijn na de coronatijd wel degelijk weer op vlieghoogte gekomen en terug naar redelijke bezoekersaantallen. Wij kunnen zelfs meten, en als we de landelijke trend zagen van de andere zwembaden en ook de andere sportvereniging die de Mulier stichting zei, hebben we dat redelijk goed gedaan. Wij streven iedere keer, en daarom was dat toch wel even van belang dat Jan Van Midden dat zei, eigenlijk naar die 105.000 inwoners. We hebben sinds 2015 de opening van het zwembad gezien dat wij altijd rond die 90.000 zijn blijven hangen in aantallen. We prijzen ons eigenlijk nu gelukkig dat we dat getal in ieder geval wel weer halen. En het is nog mooier om te weten dat we in 2023 tot en met nu, tot en met september al 8000 bezoekers hoger liggen dan wat hier staat. Dus het lijkt heel logisch dat wij die 90.000 weer gaan halen dit jaar. Is dat genoeg? Nee, we streven naar 105.000. We hebben heel veel openingstijden om maar beschikbaar te zijn voor al deze maatschappelijke activiteiten. We hebben in de benchmark wel gezien die we een paar jaar geleden gemaakt hebben met Optisport dat in die tussentijd sinds 2014 eigenlijk al, zwemmen is gewoon gedaald. Mensen zijn minder gaan zwemmen, dat is ongeveer min 20 procent. Dus sinds wij dat gebouwd hebben is het landelijk aanzienlijk achteruitgelopen. En is het bij de binnensportaccommodaties in Laren, valt het nog reuze mee. Onze mensen zijn nog redelijk allemaal goed gekomen. Dat is eigenlijk wat we hier ook zien en gelukkig na corona ook weer herkennen. Ja, corona hebben we dan geabsorbeerd, dat is best wel een

moeilijk woord denk ik in deze context, maar we hebben het overleefd. We hebben goede financiële steun gehad van allerlei overheidsinstellingen en landelijke instellingen uit Den Haag. En wat nog veel belangrijker is, dat alle bezoekers natuurlijk gewoon toch zijn blijven komen en weer teruggekomen en dat is eigenlijk het belangrijkste maatschappelijk aspect voor onze club. We geven rekening en verantwoording wat we allemaal bestuurlijk gedaan hebben, iets gedetailleerder. En daar wil ik mijn collega Hans de penningmeester het woord voor geven om te kijken, even doorheen te gaan wat daar de highlights van zijn. Hans.

De heer Van Vark: Dank je wel, Jan. Nou, voor de financiën, we beginnen met de uitgangspunten die natuurlijk, en ik zeg daarbij natuurlijk omdat ik het ook echt meen, de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van de volkshuisvesting dienen. Zorg voor continuïteit van de dienstverlening, ook dat is heel belangrijk. Jan heeft het al gezegd, de bezoekers blijven toch komen en daar zijn we heel blij mee. Doelmatige exploitatie is voor ons vanzelfsprekend. Je probeert het sober en doelmatig te doen, zoals ook Jan Van Midden dat al eerder zei. Tekort overschotten is al over gesproken, afrekening ook dus we zijn daar volledig transparant in. Nou, u heeft het helaas dan nog niet kunnen lezen maar ik hoop dat u dat bevestigt als u dat gelezen hebt ons bestuursverslag. Het resultaat was 86.000 negatief en dat komt dus bovenop die 449.000, als ik maar even kijk naar de linkerbuurman. Daar zat subsidie bij, SPUK IJZ, en reguliere subsidie, dus die 449. Er zijn toch wel een aantal bijzondere posten deze jaren geweest en dat was de NOW-regeling. Nou, denk ik uitgebreid bij u bekend. De SPUK IJZ is bijvoorbeeld voor ijsbanen en zwembaden. Die zijn wel heel erg complex en we zijn dus ook tegen zo'n complexiteit aangelopen. Dat betekent dat we iets op één regeling hebben geclaimd terwijl het bij de ander moest dus niet bij de één maar bij de ander. Dat betekent dat we nooit meer hebben geclaimd dan dat mocht. Ja, het is alleen de verkeerde noemer geweest. Nou, zodra we dat zagen zijn we met de gemeente in overleg gegaan, hebben we dat gesteld. Het is verantwoord in de jaarrekening en daar hebben we met elkaar een verrekening voor afgesproken tussen de gemeente en het zwembad zelf. Dan komt dus die 86 uit voor de gemeente op 61.000. Dat betekent dat het eigen vermogen van het zwembad, de sportaccommodatie tot nihil terugkeert. En dat is prima., het zijn gemeentelijke eigendommen, eigen vermogen heb je dan ook niet nodig want het is wat we doen, alles voor de gemeente. Het is dan ook lager dan het resultaat dan voor het coronatijdperk. Het coronatijdperk is eigenlijk financieel-technisch voor de gemeente niet slecht geweest door die regelingen die er vanuit de overheid waren. Ja, voor de detaillering van baten en lasten verwijs ik naar de jaarrekening. Ik heb even voor het gemak hier op deze slides 2022 en 2019 naast elkaar gezet en dan zie je dat dat weer heel aardig sport. Dus dat is in de tijd vergelijkbaar. En dat vinden we dus niet verontrustend want het kostenniveau gaat wel omhoog. Dus wat de toekomst brengt, ja, we zitten met een inflatie en een bouwkostenstijging waar je helemaal beroerd van wordt, dan wordt het wel lastig. We hebben dus ook de tarieven in '23 aangepast en dat hebben we gedaan gekeken hebbende naar alle concurrerende zwembaden. En ja, dat ligt aardig op niveau en we blijven de bezoekers houden dus het is ook een gewilde accommodatie in de omgeving denk ik.

De voorzitter: Graag in de microfoon.

De heer Van Vark: Als u het niet heeft, dan is het lastig ja.

De heer Van Middelkoop: Als u de stukken nog niet had dus dan gaat het misschien wat te snel. Dit is de samenvatting van die stukken en die tabellen staan er ook uitgebreider in tekst in daar te lezen. Wat collega Hans bedoelt met gelijkwaardig aan de voorgaande jaren. Als je kijkt naar onze permanente situatie dat we 15.000 mensen tekortkomen maal ongeveer vijf euro besteding voor het kaartje of in de horeca, is 75 mille, zitten wij steeds tegen dat tekort aan. Dat is wel een tekort, zoals net even gememoreerd werd, maar andere

zwembaden of vergelijkbare baden in heel Nederland hebben vergelijkbare problemen of groter zelfs en die hebben die aantallen bezoekers nog niet eens.

De heer Van Vark: Ja, dan nog de laatste slide, dat zijn dan de ontwikkelingen en dat is met name op het gebied van energie. Dat zal u als gemeente ook tegenkomen en wij komen dat als zwembad uiteraard tegen omdat je een grote gebruiker van energie bent. Dat hebben we altijd eigenlijk heel modern gedaan. In 2014 wkk, warmtekrachtkoppeling gedaan doordat er met gas elektriciteit wordt opgewekt. Dat is profijtelijk geweest tot op heden. We hebben ook overigens al deze jaren geprofiteerd van een hele lage gasprijs. Helaas ingaande ik dacht '25 loopt dat contract af, dus het wordt, ja, dan wordt het een heel ander prijsverhaal. Maar we hebben daar ongelooflijk veel van geprofiteerd en heel veel andere zwembaden zitten daar heel duidelijk veel minder gunstig in. Die wkk is overigens nu wel zo'n beetje aan het eind van zijn levensduur. Dat betekent dat we moeten kiezen, wat gaan we nu doen? Gaan we de wkk opknappen, want dan moet die enorm opgeknapt worden dus dat is een naar verhouding kostbare operatie. Of ga je iets heel nieuws doen? We zijn er al een paar jaar mee bezig en we moeten dat ook weer bijstellen omdat de stand der techniek ook verandert. We hebben nu een eerste advies of een tweede advies denk ik al van de bbp gekregen, daar zijn we nu druk intern mee bezig. Dat is een advies wat wij straks voor zullen leggen aan de gemeente, en dat kan pas als ook het advies van Royal Haskoning dat we ook hebben aangevraagd en dat wordt bekostigd door de provincie. Nou, dan kunnen we daaruit een zo goed mogelijk overwogen advies voorleggen aan het college en de raad. En dan hopen we daar toch weer, ja, de accommodatie op een moderne en duurzame manier te kunnen bestendigen.

De voorzitter: Mijnheer Van Middelkoop.

De heer Van Middelkoop: Misschien even om daaraan toe te voegen, het lijkt natuurlijk logisch dat wij van het gas afgaan. We hebben nog de lage prijzen gelukkig al jaren geleden vastgezet tot en met 2025, dus nu nog ruim twee jaar. Maar we moeten dan een keer wat anders gaan doen. Het energieverbruik is best behoorlijk voor zo'n bad dus alleen maar wat zonnepanelen op het dak leggen is zeker niet voldoende. Dus we moeten ook wat andere dingen gaan doen. We volgen die beide trajecten ook mede dankzij de provincie om daar goede oplossingen voor te kijken en t.z.t. komt daar dan een financiering of een beslissing in voor de komende jaren. Het goede nieuws is heel veel zwembaden zitten nu al acuut in de problemen door die hoge energieprijzen, wij gelukkig nog niet omdat we die al vastgeklemd hadden destijds. Maar over twee jaar moeten we wel iets ter vervanging hebben voor het gas.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we nu vragen, zijn er fracties die wat willen vragen? Ik zie de heer Vos om te beginnen. Heeft u vragen? Ja.

De heer Vos: O, ik moet ze ook meteen stellen. O, ik ben helemaal verrast. Ik dacht eerst dat u een rondje ging maken ter inventarisatie. O, nee. Nee, maar dat is prima, dank u wel hoor, voorzitter. Ja, ik denk dat ik de heer Van Midden alleen maar kan bevestigen in de professionaliteit van het verhaal. Ik denk dat het extreem duidelijk is. Er is één vraag die voor mij wel is blijven liggen. In uw eerste sheet, of het kan ook de tweede geweest zijn, noemde u het verschil tussen hoog- en laagopgeleiden met betrekking tot de participatie als het ging denk ik om met name zwemmen. Daar was een verschil, wordt geconstateerd. Hoe zit dat verschil dan, kunt u daar iets over zeggen?

De voorzitter: De heer Van Middelkoop.

De heer Van Middelkoop: Het meest platte antwoord is, dat weet ik niet. En het is van een milieuinstituut, het gaat over alle sporten in Nederland, het gaat niet over zwemmen. Dus het gaat om het gebruik van de sporten in Nederland, laagopgeleiden sporten minder en na corona sporten ze nog minder en dat gat is groter geworden. Zij doen daar onderzoek naar in heel Nederland. We kunnen dat rapport wel delen als je dat wil maar dit is de algemene trend. Wij meten bij het zwembad zelf niet dat soort dingen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Merckx van de VVD.

De heer Merckx: Ja, dank u wel, voorzitter. Inderdaad ook een goede presentatie. Helder en fijn om te zien dat na de coronasituatie dat de bewoners de weg naar het zwembad weer gevonden hebben en daar goed gebruik van maken. Ik vraag me wel af welke bewoners? Weet u van die 85.000 mensen die ook bijna 90.000 aan het einde van dit jaar waar die vandaan komen? Komen die uit Laren alleen maar, uit Blaricum, uit Eemnes, uit de andere delen van de Gooi & Vechtstreek? En de tweede vraag die ik even heb is, u noemt de vervanging van de warmtekrachtkoppeling, dat die vervangen moet worden. Wat is de termijn waarop dat gedaan moet worden en wat is ongeveer denkt u de totale kosten die daarmee gemoeid zullen zijn? Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van Middelkoop van De Biezem.

De heer Van Middelkoop: Ik zal beginnen met dat laatste antwoord. Die warmtekrachtkoppeling die draait op gas dus het is natuurlijk het mooiste als we dat kunnen voorkomen dat we op dat moment ook van het gas af kunnen hoeven we hem ook niet te vervangen. Het bedrag waar je het over hebt als je zo'n ding gaat vervangen, reviseren, 200.000 euro. Heb ik niet gelogen over, Rick? Dat zijn wel investeringen die dan wij ook nemen, in de kosten ook dragen, zitten ook in de exploitatie. Ook de aanschaf, al die kosten en de exploitatie en de aflossingen van die leningen zitten allemaal in die exploitatie. Maar wij hopen die revisie niet te doen of zodanig beperkt te houden dat we niet straks een prachtige wkk hebben en drie maanden later van het gas afgaan, dat is niet de bedoeling. We doen er alles aan om het te handhaven. De historische aanschaf van die wkk's was ruim 300.000 euro destijds in 2014. De andere vraag is, welke mensen komen eigenlijk als bezoek? Wij meten af en toe wel en we weten eigenlijk wel waar de abonneementhouders vandaan komen. Ik ga ook even naar jou, Rick. De laatste meting was net boven de 50 procent volgens mij BEL-mensen. Het is er net boven.

De heer Hoogendijk: 60, 65 procent BEL.

De heer Van Middelkoop: Ja, en dan 30 komt uit de omgeving. Ik ga er meteen bij zeggen dat we er heel blij mee zijn omdat ze ook betalende bezoekers zijn en bezetting genereren, en dat zijn van scholen en kampen en verenigingen en stichtingen. Dus wij zijn heel blij dat al die mensen komen, we hebben ook heel veel openingstijden dat het ook past wat dat betreft. Maar tegen de 60 procent ongeveer BEL.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Merckx: En binnen de BEL, kan u daar een onderscheid in maken?

De heer Van Middelkoop: Ik niet maar ...

De heer Hoogendijk: Als het moet kan ik daar een onderscheid in maken door het gewoon per abonnement en per kind dat op leszwemmen komt moet ik gaan kijken uit welk dorp dat ze komen.

De voorzitter: Voor de luisteraars thuis. Dat is nu op dit moment niet te doen, pas als de abonnementen worden gecontroleerd. Had u verder nog vragen, de heer Merckx? Dan gaan we naar de heer De Jong van Liberaal Laren.

De heer De Jong: Ja. Wij zijn blij dat de bezoekersaantallen weer toenemen en zien met de huidige bezoekersaantallen dat het zwembad gewoon keurig draait en in lijn is wat normaal is. Wij hadden alleen, ja, omdat we de stukken niet eerder gezien hebben, die uitleg over die NOW en SPUK IJZ, ja, dat was ons even niet duidelijk daarnet. Dus misschien dat dat nog even verhelderd kan worden? En voor de rest succes.

De voorzitter: De heer Van Middelkoop?

De heer Van Middelkoop: Leg ik het uit of doe jij het, Hans? Heel kort en duidelijk.

De heer Van Vark: Ja. De NOW-regeling en de SPUK IJZ regeling, die liepen parallel. En zoals ik het hier heb opgeschreven, en het is uitgebreider opgeschreven in het bestuursverslag wat u twee uur geleden gekregen heeft, is te lezen dus we hadden de SPUK IJZ uitkering in mindering moeten brengen bij de NOW en we hebben het precies andersom gedaan. Stel je voor dat je het allebei zou doen, dan zit je jezelf te verrijken. Dat hebben we dus nooit gedaan. Maar ja, op een gegeven moment werd ons duidelijk, dat was eind vorig jaar, werd ons duidelijk, dat kan niet en dat sloeg dus terug op verstreken jaren '21. En toen hebben we gezegd, ja, jongens, wat moeten we hiermee? Samen naar de gemeente gegaan en de gemeente die heeft ook gekeken of die SPUK IJZ regeling nog open was, die SPUK IJZ regeling, sorry, het is eerst ijsbaan en dan zwembad. Die was niet meer open dus we konden dat op die manier niet meer corrigeren. Dat betekent dat we dat moesten dragen. We zijn zuinig geweest en we hadden een stukje eigen vermogen en de gemeente heeft gezegd, kunnen we het samen delen? Eigen vermogen weer weg. En het past denk ik ook in de opdracht die we hebben, het beheren, exploiteren van de gemeentelijke accommodaties, dat is eigenlijk een uitzakking van activiteiten van de gemeente. Nou, hebben we ook geen eigen vermogen nodig dus ik denk dat het een prima oplossing is. En dat daardoor het ook, ja, het tekort van die 85.000, 86.000, die 35.000 gaat ten laste van het eigen vermogen. Dat betekent dat de bijdrage van de gemeente ook naar beneden ging. Dus het kwam op die manier weer recht.

De heer Van Middelkoop: Nog heel even toelichten, de NOW-regeling vergoedt loonkosten tijdens corona. Die kijkt wel of je dan omzetzijnde had, te weinig bezoekers. SPUK IJZ regeling is een landelijke regeling die gemeentes kunnen krijgen voor het beheren van sportzalen en zwembaden en ijsbanen. Die gaat uit van exploitatiesaldo en werkelijke geleden verliezen achteraf. En die tijden lopen niet gelijk en een stuk van de subsidie van de een is dan al een baat voor de ander en andersom. En daar kom je in een soort kip en het ei discussieverhaal, welke regeling geldt dan eerst? Want als dan de regeling van de gemeente weer geldt als opbrengst, dan heb je weer geen recht op vergoeding van de loonkosten en andersom. Je komt in een spiraal terecht en daar zijn wij ook in terechtgekomen en dat heeft uiteindelijk schade gekost. Ik zou het bijna willen betitelen als Kafka-achtige praktijken.

De voorzitter: Dank u wel. Mijnheer De Jong, heeft u nog een vraag?

De heer De Jong: Nee, helemaal helder zo.

De voorzitter: Oké, fantastisch, dank u wel. Kijk ik verder naar links, dan ga ik naar de heer Lobregt van het CDA.

De heer Lobregt: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik ben het inderdaad eens met mijnheer Van Midden dat het er netjes uitziet. Ik heb toch een aantal vragen. Het is overigens bij ons thuis ook wel een voordeel dat we de stukken nog niet hebben ontvangen. Want ik zei tegen mijn zoon, we gaan het over De Biezem hebben. Toen zei die, waar gaat het over? Ik zeg ook, geen idee. Hij zegt, het gaat vast over een nieuwe glijbaan. Dus daar gaat het dus niet over dus dan moet ik hem morgen teleurstellen tijdens het ontbijt. Desondanks hebben we nog wel een aantal vragen. De bezoekersaantallen zijn weer terug. Is ook uw verwachting voor de komende jaren dat dit stabiel blijft? Een tweede vraag is, ziet u verdere mogelijkheden om de bezoekersaantallen ook verder te begroten en heeft u daar ook nog plannen voor? Rondom de verwarming, nou, het blijkt dat er in 2025 dat er dan noodzaak is om van het gas af te gaan of in ieder geval aan alternatieven te denken. Mijnheer Merckx vroeg al naar de termijn maar heeft u ook een duidelijke planning en een plan van aanpak hoe u zeg maar in 2025 dan ook gereed bent om klaar te zijn met dat alternatief? Dan heb ik nog een laatste vraag maar die is denk ik meer voor mijnheer Van Midden, de wethouder. Dat gaat over de gemeente Eemnes, dat is een groeigemeente. Er komen steeds meer jonge gezinnen daar wonen dus die zullen ook meer gebruik gaan maken van het zwembad. Ik begrijp dat dat een politiek gevoelig onderwerp is tussen de gemeentes, daar ik ook vroeger in de raad van Eemnes heb gezeten. Maar misschien is het toch aardig om nog met Eemnes te bespreken over de verdeling, of die niet wat gedateerd is en of de gemeente Eemnes nog wat meer kan bijdragen aan het zwembad? Maar dat is een suggestie voor de wethouder denk ik. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van Middelkoop.

De heer Van Middelkoop: De vraag over de bezoekersaantallen. We streven er permanent naar om zoveel mogelijk mensen naar binnen te halen en daarmee weer op die 90.000 te komen. We doen er ook alles aan om terug te gaan naar die 105. Maar als je weet dat die markt wel gekrompen is met 20 procent, is dat bijna onhaalbaar. Als je vergelijkt met andere zwembad hebben wij ruime openingstijden en veel uren per dag beschikbaar en dat helpt de grote aantallen en de prijzen ook redelijk maatschappelijk verantwoord te houden. We doen allemaal acties en van Facebook en TikTok, werkelijk overal staan we op en dat zal uw zoon ook gemerkt hebben. Het vervangen en het verwijderen van de glijbaan hoort daar ook zeker bij want dat maakt het attractief, dat trekt ook mensen. Alhoewel we daar niet een concreet plan hebben voor het komend jaar. Maar het is, permanent hebben we met marketing en reclame en dat soort dingen, doen we daar veel aan. De andere vraag, eigenlijk zat die wel in de presentatie over die energie. Tot en met '25 redden wij het wel. We hebben twee bureaus die concrete plannen uitwerken op welke manier wij voldoende energie kunnen halen uit bodem en lucht. De een is bbp uit Amersfoort en de andere is via de gemeente gekomen en eigenlijk via de provincie om hulp te verlenen aan sportinstellingen die veel energie verbruiken en/of van het gas af moeten. En wij lopen bewust beide trajecten om te kijken, ja, je weet misschien niet alles, wat komt daar nou uit? We hebben al het tweede conceptrapport van bbp, dat ligt er al. Dat gaat over hele concrete dingen die we zouden kunnen doen. En dat van Royal HaskoningDHV, ook uit Amersfoort toevallig, dat ligt er nog niet maar die zijn wel bezig met een schouw. Maar daar hebben wij echt wel binnen enkele maanden duidelijkheid over dus dat gaat niet naar eind 2025. Al is het maar als je wat moet gaan bouwen, kan het maar zo een half jaar duren. Maar er staat ook bij, de technologie is ook van belang want de ontwikkelingen gaan razendsnel en als we wat kopen of bouwen moet het wel weer 10 jaar mee graag, of langer. Maar het is zeer actueel.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we verder? Mevrouw Van Dorst van D66.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel, voorzitter. Nou, ten eerste zijn wij natuurlijk heel blij dat het zwembad er nog steeds is. Daar hebben we hard voor geknukt en daar zijn we heel blij mee.

De voorzitter: Ho, ho, moment, we vergeten wat.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Hij vergeet wat. Dank u wel.

De voorzitter: Er was nog een vraag gesteld aan wethouder Van Midden over eventueel meer Eemnessers die gebruikmaken van het zwembad.

De heer Van Midden: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, ik wil even twee dingen zeggen. En komt even terug op het governance verhaal. En ik begrijp natuurlijk dat u liever de jaarrekening eerder had willen hebben om daar nog eens naar te kijken en wat vragen te kunnen stellen. Maar uiteindelijk vanuit de governance gezien is de jaarrekening relevant voor B&W, die moet er wat van vinden en uiteindelijk zeg maar decharge verlenen. Als ik kijk naar hoe wij uiteindelijk in de jaarrekening van Laren hebben verwoord, zoals die ook gepresenteerd is in de raad net voor de zomer, dan zie je eigenlijk wat Jan Van Middelkoop vertelde, al terugkomen in de toelichting op de jaarrekening. Dus in die zin had u als raad ook daarvan op de hoogte kunnen zijn. Maar goed, dat is even vanuit de governance maar ik kan met u meegaan dat het prettiger is als de stukken allemaal wat tijdig gekomen hadden. De suggestie van de heer Lobregt. Ik vind het een hele mooie suggestie maar ik zou willen zeggen, first things first. Wij moeten nog met Eemnes en Blaricum aan de slag over de DVO. Dat zal een pittige discussie zijn is mijn inschatting. Morgen gaan wij daarmee verder in het wethouders financiën overleg. Dus ik wil eerst even dat tot een goed einde brengen en dan ga ik kijken of er nog kansen zijn om over het zwembad te beginnen, mijnheer Lobregt. Maar ik hou u in mijn achterhoofd, laat ik dat beloven. Dank u wel, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dan nu wel mevrouw Van Dorst van D66.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Nou, dan ga ik toch nog een keer, dank u wel, voorzitter, herhaal ik toch nog even onze blijdschap dat we nog steeds het zwembad hebben want dat is kantje boord geweest. Maar we hebben het nog dus daar zijn we heel blij mee. En inderdaad de opmerking van, we krijgen de cijfers laat, dat realiseren we ons ook wel dat we daar meer op afstand staan en dat is ook helemaal geen probleem, maar we hadden ze wel graag wat meer in diepte willen bestuderen om gewoon een goed idee te krijgen. Mijn vraag was ook de planning van, hoe gaat u starten met het vervangen van natuurlijk het gas, de wkk? Volgens mij staat dat iets voor wisselgas, ik weet niet waar het precies voor staat maar ...

De heer ...: Warmtekrachtkoppeling.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Warmtekracht.

De heer ...: We stoken met gas eigenlijk in een turbine en die maakt stroom, wij leveren ook de stroom, maar daar komt warmte bij vrij en die warmte gebruiken we om het zwembad te verwarmen.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dat is een hele mooie. Nou, dat is heel mooi. Wij zijn ook heel benieuwd wat zo direct natuurlijk de vernieuwing wordt. En ik kan me niet voorstellen dat u twee ton gaat investeren in het gas, dat kan ik me niet voorstellen. Dus we zijn heel erg benieuwd wat dat voor dieptewarmtepomp of luchtpomp straks kan worden. En misschien een domme vraag maar dan kan ik een dom antwoord krijgen, zonnepanelen, u noemde het, wat zijn er al aan zonnepanelen op dit moment en wat is daarover een idee? Want dat vonden

wij ook best een interessante vraag. En nog één ding, u had het over een resultaat, 86.000 na alle subsidies. En toen zei u ook, 61.000, is dat voor Laren het resultaat, negatieve resultaat als je dat ook verdeelt over drie dorpen? Dank u wel, dat waren eigenlijk mijn twee vragen.

De voorzitter: De heer Van Middelkoop.

De heer Van Middelkoop: Om met de laatste te beginnen, die 61.000, dat resultaat boven die vastgestelde subsidie, dat is 400.000 plus index, nu is dat 449, dat is volledig voor Laren. Dat is ook zo overeengekomen destijds. De andere vraag, zonnepanelen. Wij zijn al stroomleverancier dus we hebben geen zonnepanelen op het dak want wij wekken al stroom op. Die zetten we al op het net en daar krijgen we relatief weinig geld voor terug. Maar zonnepanelen leveren niet genoeg warmte om een zwembad te verwarmen. Dus het hele dak vol gaat het niet, dan heb je nog tekort dus je moet meer hoogwaardige bronnen hebben om energie op te wekken, meer dan dat. Ik denk wel dat zonnepanelen een deel van de oplossing gaan worden straks want we hebben een groot plat dak dus dat is wel de meest logische optie. Maar het gaat erom dat je daar wat neerlegt wat nog meer kan opwekken dan dat. Er zijn ook andere systemen en daar zijn we nu mee bezig.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik nog even naar ...

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel, voorzitter. Dat is ... Dank u wel.

De voorzitter: O, ja? Oké. Dan de heer Van Stempvoort.

De heer Van Stempvoort: Van Stempvoort, dank je wel. Dank u wel. Ja, klasse, heel erg helder, heel erg mooi, heel erg goed. Blij dat we het hebben voor de toekomst en natuurlijk zeg maar de populatie die daar gebruik van maken. Ook heel mooi dat er mensen van buiten ook komen dus pet af. Strategie, ook mooi. Tot en met 2025, nou ja, dan zijn we nog even safe. Een aantal bureaus zijn ook bezig om te gaan bezien wat dan? De financiële vraag daarachter, is er een subsidie voor om dat geheel kostendekkend te krijgen of zal er vanuit bijvoorbeeld Laren en Blaricum en Eemnes dan ook nog geld bij moeten? Ik vrees alleen Laren maar dat is eventjes de vraag. En de financiële baten en lasten, die heb ik niet gezien, niet gemerkt maar misschien staan die in de stukken die we dus om vijf of zes uur binnen hebben gekregen. Dank u wel.

De heer Van Vark: Als we dus die energievoorziening gaan veranderen, ja, er zijn nu een aantal alternatieven die bij ons op tafel zijn gelegd. Dat heeft een investeringsbedrag en dat is fors. Van fors, nog forser naar het meest fors. Dus die hele nieuwe techniek kost gewoon een klap geld. En dan moet je donders afwegen, waar haal je dat geld vandaan? Want het zijn gemeentelijke eigendommen, gemeentelijke gebouwen dus gemeentelijke toestemmingen voor nodig. We doen dus niets beslissen zelf in die zin, het komt altijd terug naar de gemeente. We kijken ook heel duidelijk wat de kosten van het gebruik zijn, the total cost of ownership. Dat is buitengewoon belangrijk want anders kun je niet goed vergelijken. Dus we kijken naar wat het investeringsbedrag is en dan komen we met een voorstel en dan hebben we daar ook bij, wat zijn de total cost of ownership? Wat komt dus elk jaar terug in die exploitatie en zal dus in de exploitatievergoeding moeten komen? Nou, dat proberen we zo afgewogen mogelijk te doen. Dus misschien kunnen we wel zeggen, helemaal gas nul kan niet. Waarom? Omdat er bijvoorbeeld een hele hoge investering tegenover staat om het anders te doen. Ja, een beetje, dat is met elkaar kijken van, wat is nou de meest evenwichtige afweging voor de komende tien, 10, 15 misschien wel 20 jaar? Maar iets doen dat je pas in 75 jaar terug kan verdienen lijkt me niet zo slim op dit moment want 75 jaar gaat de rest niet mee. Nou, dus we kijken naar al die dingen over het geheel van de exploitatie zodat het ook zo gunstig mogelijk is voor de gemeente. Dus dat verhaal.

De heer Van Middelkoop: Meteen even toe dat we al wel SDE+ subsidie aangevraagd hebben, daar zijn we al mee begonnen.

De heer Van Vark: En die is ook al toegekend dus die krijg, die moet je aanvragen tijdig, dat is gebeurd en krijg je, moet je, heb je hem ook toegekend gekregen, dat is ook gebeurd. En dan moet je hem wel binnen een bepaalde aantal jaren aanwenden. Dus dat is een termijn van twee jaar hoor ik net van de buurman. En wat was uw andere vraag?

De heer Van Stempvoort: Financiële baten en lasten?

De heer Van Vark: Ja, nou, dat komt dus terug in de afweging. Nou, dat is nog een uitdaging voor de wethouder in de verdeling met Laren of tussen Laren, Blaricum en Eemnes, dat is één. In de total cost of ownership zit dat dan straks in de exploitatie dus nu naar de helft, een zesde en twee zesde. Ja, en nou, het investeringsbedrag, ja, dat proberen we zo goed mogelijk te mikken naar wat is haalbaar en draagbaar? En daar zal de gemeente zelf ook een beslissing in moeten nemen.

De heer Van Stempvoort: Nog één vraag over de subsidie. Dank. Wat is de dekkingsgraad van een subsidie op best, better?

De heer Van Vark: Volgens mij lag de subsidie ergens in de tonnen, enkele tonnen SDE. Heb ik dat goed? Dus dat was een aantal tonnen. En dan een investering zit je al gauw boven een miljoen tot misschien wel 5, 6, 7, 8 miljoen.

De heer Van Stempvoort: Dus er zal altijd wat geld bij moeten?

De heer Van Vark: Er moet altijd geld bij en dat is dus de afweging, wat is nou het beste? Gaat je duurzaamheid het meest ver, IJZ het meest ver, dan ben je een stuk duurder uit. Een hogere investering of zeg je van, nou, je kan het ook in een andere balans zien. Dus alles wat je kunt beperken aan gasverbruik is natuurlijk wel een winst, denk ik.

De heer Van Stempvoort: Mee eens, dank. Duidelijk.

De voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat er genoeg vragen zijn beantwoord, toch? Ja? Heren, hartelijk dank voor uw presentatie en ik zeg ...

De heer Van Vark: Graag gedaan.

De voorzitter: En ik zeg, neem een duik.

14. Brinkhuis; presentatie

De voorzitter: Dan gaan we, worden de stoelen gewisseld want we gaan dan over naar de laatste presentatie voor vandaag, agendapunt 14 en dat is de presentatie over het Brinkhuis. Aanwezig daarvoor zijn lid van de Raad van Toezicht, Tijmen Smit en de directeur van het Brinkhuis, Leon Schouten. Dan gaan we denk ik eerst maar eens even naar de wethouder die één en ander gaat vertellen en in dit geval is dat dan wethouder Flip De Groot. Even je microfoon.

De heer De Groot: Met deze slide. Ja, dit is denk ik het Brinkhuis zoals we dat graag zien, met allerlei activiteiten. Van beweging rechtsboven met een aantal voor u bekenden denk ik, naar een aantal andere dingen die heel relevant zijn in onze gemeenschap. Waar we het vandaag over gaan hebben is natuurlijk, wat is dan de financiële kant ervan? Daarvoor zijn ook een aantal vragen gesteld vanuit de kant van D66. Die gaan we denk ik gedurende het verhaal, komen die aan bod en anders hebben we het eind nog wel even een bezemmomentje om het allemaal af te ronden. Maar ik wil eigenlijk even nog door de voorgeschiedenis. Als we kijken naar de plannen met betrekking tot Hart van Laren, dan zien we dat dat begonnen is in 2009, dat het uiteindelijk geresulteerd heeft in uitgangspunten voor beheer in 2011. Dat heeft een aantal jaren gedraaid met als belangrijkste punt, en dat komt ook terug in de vragen van D66, bij het huisvestingsplan is 1,7 miljoen beschikbaar gesteld in een garantiereserve. Die is gebruikt dus om exploitatietekorten aan te zuiveren en niet voor iets anders. Dat even over dat deel. Nou, goed, dat aanzuiveren dat is natuurlijk iets wat tot problemen leidt en dat heeft dus ook geleid tot een aantal rapporten en knelpunten die gesignaleerd zijn. Dus er is op een gegeven moment gezegd ook vanuit de notitie Wijzer Vooruit en Rekenkameronderzoek, we moeten opnieuw kijken hoe we met het Brinkhuis, met het Hart van Laren omgaan. Dat heeft geleid tot de visie Brinkhuis 2021 die unaniem aangenomen is en waar u bij de volgende slide ziet wat daar de belangrijkste kernpunten in zijn. Dat is een vastgestelde opdracht, governance, bemensing '...' en dan vier modules uitwerken waarvan we het vooral gaan hebben over één en twee denk ik. En de verhuizing van gemeentebestuur, die is toen een optie, is nu gerealiseerd. En Schering & Inslag is iets wat denk ik op de wat langere termijn gaat. Ik denk dat dat even als inleiding en dan geef ik, met uw instemming, voorzitter ...

De voorzitter: Oké.

De heer De Groot: ... graag het woord aan de heer Schouten.

De voorzitter: Leon Schouten, directeur van het Brinkhuis of van Hart van Laren.

De heer Schouten: Dank je wel, voorzitter. Ja, beheer en exploitatie Stichting Hart van Laren, dat is officieel. Waar natuurlijk het Brinkhuis het meest markante punt van is en Schering & Inslag wat meer op de achtergrond maar dat heeft wel degelijk onze aandacht maar daar zal ik straks nog iets over zeggen. Ja, het Brinkhuis is bruisend en ik hoop dat het hier ook nog een beetje bruist. We zijn natuurlijk erg laat op de avond. We hebben in april al een toelichting gehad aan de raad wat we inhoudelijk hebben gedaan. Daar hebben we ook die vier modules voorbij laten komen waarbij we hebben gemeld de bedrijfsvoering op orde, het versterken van de samenhang tussen allerlei partners, Versa, Bibliotheek, Volksuniversiteit en andere partijen, en module drie, het gemeentebestuur die nu is ingetrokken. De algemene toelichting even vooraf. We gaan het dus vanavond puur hebben over de cijfers. Als er inhoudelijk is er best veel te vertellen over wat er in het Brinkhuis allemaal gebeurt en misschien nog meer kan. Dat doe ik graag op een ander moment. Natuurlijk iedereen is van harte welkom om dat zelf te zien voor zover dat al niet gezien wordt. De visie van het Brinkhuis was dus gericht op kostenreductie en toename van activiteiten. Bij de start van die uitvoering van de visie hebben we echt de focus gelegd op eerst de samenwerking van die grote partners, Versa, Bibliotheek en Volksuniversiteit, en de uitbreiding op het sociaal maatschappelijk vlak in de breedste zin. Dus het verbindende element, mensen bij elkaar brengen, er zijn voor de Larense gemeenschap, een plek om te zijn. Zoals de Bibliotheek dat in goed Nederlands zegt, een third place. De bestaande personele bezetting die was te beperkt, de visie sprak over dat de bezetting wat terug moest. Wij hebben dat eigenlijk omgekeerd, wij hebben gezegd, als je wat wilt ontwikkelen zul je ook de bezetting, A, op sterkte moeten brengen en B, ook met de juiste dynamiek. Er zijn wat wisselingen dus plaatsgevonden in de bezetting. Even een punt vooraf voor de cijfers. Dat het bestuur werd geconfronteerd met een achterstand van huurbetalingen aan de

gemeente van toen, ongeveer 390.000 euro. Met de volgende sheets beantwoorden we een aantal vragen zoals gesteld door onder andere D66 maar ook andere partijen. Meer specifiek komen we daar later op terug maar hoogstwaarschijnlijk beantwoorden de volgende sheets al een flink aantal van die vragen. De jaarrekeningen van 2020, 2021 en 2022 die zijn vastgesteld. Ik heb inderdaad gezien dat de stukken die verspreid zijn, daar staat er allemaal als watermerk concept doorheen en dat zijn ze niet. Ze zijn dus daadwerkelijk vastgesteld ook door de accountant stukken. De jaarrekening van 2020. Ik ga daar even op echt hoofdlijnen doorheen. We hebben een huurkorting gekregen, dat is weliswaar voor mijn tijd geweest maar ik kan dat natuurlijk in de cijfers en in de verantwoording terugzien. Een huurkorting ter hoogte van de subsidie en een coronasteun van de provincie. De omzet was lager, kosten waren globaal gelijk, personeelskosten waren lager en onderaan de streep bleef er dus een plus, dat is weer eens wat anders voor het Brinkhuis, van 44.000 euro. De jaarrekening van 2021 hadden we nog tuurlijk het coronaeffect, de omzet van de horeca was nihil, de hoofdhuur bleef gelijk. Want je moet je voorstellen dat het grootste deel waardoor de begroting van het Brinkhuis heen loopt is de inkomende huurinkomsten van de grote partijen, die zijn niet veranderd. Het was wel zo dat de losse huurders, zoals beweeginstructeurs en de Volksuniversiteit, ja, die huurde niet meer want die konden hun activiteiten niet meer uitvoeren. We hebben in 2021 de reorganisatie ingezet en een nieuwe structuur en governance, er zijn nieuwe statuten gemaakt, nieuwe reglementen. We hebben het bestuur veranderd in een andere vorm, er is nu een bestuurder, directeur die een mandaat heeft van de Raad van Toezicht, die het dagelijks bestuur ook vormt. En niet meer zoals in het verleden het bestuur zich soms als dagelijks bestuur gedroeg waardoor er ook wat beklemmend gewerkt moest worden door de toenmalige directie. De Raad van Toezicht is geïnstalleerd in september 2021. Het totale resultaat van 2021 was -167.000 euro. 2022, we hebben nog het eerste kwartaal coronalast gehad en daarna is het al snel wat gaan vliegen. We hebben een behoorlijk verhoogde omzet in de horeca te zien gegeven, de zaalhuur nam toe, activiteiten namen toe. Vooral ook omdat we dat in samenwerking met de partijen hebben gedaan zoals Versa, Bibliotheek maar ook zelf nadrukkelijk actief aan het roer zijn gaan staan om zelf activiteiten te organiseren met nog steeds dat sociaal maatschappelijke doel, het verbinden van mensen, het bij elkaar brengen van de Larense bevolking. De personeelskosten zijn hoger geworden. Zoals ik net zei, we zijn dus niet gaan beknijsen op personeel maar we zijn meer mensen gaan aannemen. Maar dat heeft ook tot een omzettoename geleid. En we hebben diverse transities moeten doen. Er zijn wat mensen weggegaan, er is een aantal mensen vrijwillig weggegaan, we hebben een aantal mensen moeten vragen om weg te gaan. Er zijn ook transitievergoedingen voor betaald. Overigens zeer beperkt maar daar straks iets meer over. We hebben diverse reorganisatiekosten gehad en aanpassingen aan de locatie gedaan. Ook dat weer in goede samenwerking met de hoofdgebruikers. Met name de Bibliotheek heeft daar een geweldig constructieve rol gespeeld. Die hebben met onze doelstelling om dat hele Brinkhuis en de Bibliotheek meer een verblijfplaats te maken, hebben zij ook ruimhartig gesaneerd in hun boeken, wat dus veel meer ruimte gaf. Daarmee is de functie van de Bibliotheek, dat klinkt gek, maar met minder boeken hebben ze dus eigenlijk veel meer effect. Dus veel meer het verblijven in de Bibliotheek geeft meer actie dan een grote verzameling met boeken. Wij kwamen uit op een totaal van 299.000 euro in de min, waarvan aan incidentele kosten toe te schrijven zijn ongeveer 200.000 euro. De uitgekeerde subsidie in dat jaar, dat was al vastgesteld van tevoren, is 101.000 euro. De vooral ook door die kostentoeename en het uitgekeerde subsidiedeel van 100.000 euro, waarvan we dus feitelijk 200.000 euro missen, is de huurachterstand bij de gemeente opgelopen. Dat is ook dat bewuste bedrag van die 565.000 euro aan het eind van 2022. Tel nog even die oude huurachterstand die we al een beetje ingelopen hadden en de onbetaalde huur van 2022 bij elkaar en daar heb je dat bedrag dan van die 565.000 euro. Gaan we naar dit jaar. We zien nog steeds een continuering voor omzetsijging van horeca, zaalverhuur en evenementen. We hebben ondanks dat er veel tegenstribbeling was van een aantal gebruikers die moesten plaatsmaken of althans, zich moesten verplaatsen binnen het Brinkhuis, is daar de omzet van met name de beweeginstructeurs gelijk gebleven en die is zelfs aan het stijgen. Die hebben we een prima plek

kunnen geven in de theaterzaal, met wat aanpassingen. Ik heb daar de belofte van oud en ook weer nieuw wethouder Jan den Dunnen ook waar kunnen maken, dat voor al die mensen een plaatsje bleef. We hebben ook meer evenementen georganiseerd of medegeorganiseerd met andere partijen. Altijd goed gekeken naar, gaat het niet ten koste van het basisdoel van het Brinkhuis? Dus speciale evenementen voor wat ander publiek doen we bijvoorbeeld op avonden dat we niet open zijn of op een zondag dat we normaal niet open zijn. Dus het zijn evenementen die erbij komen en niet in de plaats. Vanaf 1 april is het gemeentebestuur gaan huren. Dat was natuurlijk nodig omdat ze een bepaalde verbouwing gingen uitvoeren. Daar is huur gaan stromen, energielasten, schoonmaakkosten en dienstverlening die het Brinkhuis verleent aan het gemeentebestuur. We hebben nog één laatste staartje van transitiekosten van personeel dit jaar meegemaakt en in de begroting meegenomen. We zijn bij de kleine laatste aanpassing aan de locatie gekomen. Een nog steeds bevochten discussie is een 14,2 procent zelfs toename van de huurkosten die de parochie meent door te moeten voeren. En we hebben een behoorlijke klap, drievoudige gas-, water-, elektrakosten in verband met de verplichte overstap, althans de min of meer gedwongen overstap van Gazprom naar Greenchoice. Daarvan wordt gezegd, dat moet nog geeffectueerd worden dat dat gecompenseerd wordt door het Rijk of een instantie die wat hoger ligt dan wij. Daarmee komen we op, en dat is eigenlijk door de toename van die kosten die daarboven staan, is dat wel een geflatteerd bedrag van -280.000 euro. Daar zit dus in 150.000 euro energiekostentoeename. We hadden een energielast in 2019 nog van 50.000 euro, dat is opgelopen in de loop van de jaren naar 75.000 euro en dit jaar dus naar 225.000 euro. En we hadden nog wat transitiekosten die ik net al aangaf. Daarmee is de begroting naar die -280.000 gegaan. Er is een aangevraagde en inmiddels ... Nee, dat zeg ik niet goed. Er is een aangevraagde subsidie van 130.000 euro gedaan. Als ik eigenlijk even de getallen vergelijk, daarom wil ik die 280.000 euro nog even erbij halen, kunnen wij dus met die subsidie van 130.000 euro, als je de energietoename eraf zou rekenen en die eenmalige transitiekosten kunnen wij met die 130.000 euro ruim aan. De jaarrekening van 2024 tot 2025. In algemene zin qua bedrijfsvoering gaan we daar de omzet en activiteiten stabiliseren. We zitten wel een beetje aan onze max denk ik, nog hier en daar een beetje finetunen. Ik denk dat we goed kunnen kijken naar ook de kwaliteit van de activiteiten die we organiseren. Ik denk dat we ook goed moeten kijken naar wie bereiken we met al die activiteiten? Daar kunnen we nog wel wat aan verbeteren. Maar in de cijfers gezien denk ik dat we daar gaan stabiliseren. We krijgen een vol jaar huurinkomsten van het gemeentebestuur, daarmee gaat die begroting natuurlijk ook iets gunstiger. En met inachtneming van die energiekostentoeename hebben we in 2024 een bedrag begroot van -205.000 en 2025 van 190.000. De meerjarig aangevraagde maatschappelijke ontwikkeling ondersteuningssubsidie van 130.000 euro geeft dan als we die energiecompensatie krijgen ruimte om de huurachterstandslening van 350.000 euro in maximaal 10 jaar af te lossen. We denken zelfs dat het eerder kan maar zoals er nu uitziet zou dat maximaal 10 jaar moeten duren. Dat was mijn toelichting.

De heer Van Midden: Mag ik even ...

De voorzitter: Dank u wel, de heer Schouten. Volgens mij wou de heer Van Midden eerst nog even reageren of niet? Had u niet nog een laatste woord hierover, over de presentatie?

De heer Van Midden: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, ik heb een soort slotakkoord naar aanleiding van de eerste beraadslaging. Maar ik denk dat het goed is om eerst even in te gaan ...

De voorzitter: Eerst de vragen?

De heer Van Midden: ... op het verhaal van de heer Schouten en dan kan ik zeg maar even het verhaal en het slotakkoord ook maken.

De voorzitter: Oké, dan ga ik even langs. Mevrouw Van Dorst van D66.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel, voorzitter. Ik denk dat ik even wil aangeven dat onze in september ingediende vragen voortkomen uit de onrust. Dat weten we, daar zijn we ook telefonisch over benaderd. Een schuld van 5,5 ton, daar schrik je van. Maar natuurlijk zijn we ook blij dat het Brinkhuis weer bruist zoals vroeger de Warrekam bruiste. Ik kan het niet laten. Op verzoek van de raad en de Rekenkamer is het Brinkhuis in 2022 via een nieuwe structuur van de Raad van Toezicht en bestuur veel zelfstandiger kunnen functioneren. Maar het is echt wel een groot manco dat wij geen eerdere inzage hebben gehad in de aan het college verstrekte begrotingen en jaarrekeningen. Daar zijn we het denk ik over eens. Deze zouden zoals opgenomen in artikel 8 lid 3 van de statuten van de Raad van Toezicht wel al in uw bezit moeten zijn geweest, ik bedoel in het collegebezit en daardoor hadden wij dat ook kunnen ontvangen. Echter, nu wij deze toch ook wel weer een beetje laat toch mochten ontvangen deze jaarrekening, moeten we wel constateren dat de ons overlegde financiële gegevens een beetje een warrig beeld geven. Ik heb begrepen wat de directeur hier allemaal toevoegde, ik begrijp dat. Maar het is een slecht naast elkaar leggend beeld van de verschillende jaren. Wij konden daar net wel uit wijs komen, ik denk dat daar anderen ook wel problemen mee gehad. De vragen die wij schriftelijk hebben gesteld mogen daar ook een voorbeeld van zijn dat we gewoon sommige dingen dachten, wat bedoelt u nou? Daar heb ik wel over het een en ander antwoord gehad en daar zijn wij blij mee. Ik denk als laatste uitschieter wou ik eigenlijk zeggen twee dingen. Bij het afsluiten van een meerjaren subsidieafsprake waar men nu voorstelt om te komen, pleit ik eigenlijk, en wij denk ik binnen D66, dat het Brinkhuis zelfs een wat hogere subsidie zou verdienen dan wat het nu verdient. Hoe we dat moeten dekken, dat zal natuurlijk een vraag aan de wethouder moeten zijn. Maar dat is eigenlijk waar het ons om gaat. Het gaat ons niet dat het slecht gaat, het gaat ons niet om dat te weinig geld geeft. Integendeel, wij zouden zelfs, wij zijn voor het sociaal cultureel werk wat het altijd geweest is, vinden we ook belangrijk dat dat ook echt blijft bestaan. Maar nee, het gaat goed, we waren gewoon echt, echt geschrokken van die 5,5 ton. We begrijpen dat dat door het college wordt opgelost. We vragen ons wel af echt in armoede of, want dat deze lening in 10 jaar terugbetaald kan worden met de cijfers die we toch gezien hebben. Want de nettoresultaten zijn nog niet zodanig op dit moment, en misschien ook niet in de toekomst, dat er zoveel op afgelost worden. Ik dank u wel voor uw toelichting, voorzitter.

De voorzitter: Ik heb geen vragen gehoord maar wilt u misschien nog reageren?

De heer Schouten: Nou, de laatste sheet, ik ben blij dat die nog even voorstaat, die geeft denk ik wel aan dat de 350.000 euro, want die 565.000 euro kan in eerste instantie ingelost worden voor een belangrijk deel van de extra subsidieaanvraag voor 2022. Daar zijn we 200.000 euro tekortgekomen en er is 101.000 uitgekeerd. Daarmee lossen we die 565 al ruim 2 ton in en dan blijft er nog even heel grof 350.000 euro over. Die kunnen we met de cijfers die we nu laten zien, kunnen we die goed inlossen. Ik denk veel eerder dan 10 jaar maar als we de omzetcijfers zien en we zien hoe het kostenpatroon gaat en we krijgen 130.000 euro subsidie, dan houden we daar, als de getallen kloppen en ik hoop dat ze gaan kloppen in 2025, houden we daar 90.000 euro aan over. Want die 190 min, als je die 150 ervan aftrekt van de energielasten komen we eigenlijk 40.000 euro te kort.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Maar mag ik nog één vraag daarop stellen? Ik begrijp uw uitleg en ik hoop dat ook hoor, laten we daarvan uitgaan dat men ... Die 14 procent extra energieverhoging, dat zit ons toch wel heel dwars.

De heer Schouten: Ja, dat is huurverhoging.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Sorry, de huurkosten van de parochie, mijn vraag zes. Hoe zijn de gesprekken geweest over de huurverhoging en andere verhoging in 2020 en worden die aan u doorberekent? U zei, het is nog in onderhandeling. Want dat is natuurlijk een heel hoog bedrag.

De heer Schouten: Zeker.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Wat is daar denkt u het uitsluitsel? En waarom is het opeens 14 procent hoger?

De voorzitter: Mag ik daar eerst even kort op antwoorden? Dat is een landelijke tendens geweest die verhoging van 14 tot 18 procent.

De heer Schouten: Officieel is de gemeente de hoofdhuurder en wij doen de uitvoering van dat huurcontract en de exploitatie ervan en de onderhandeling loopt tussen de wethouder en de parochie. Dus daar kan de wethouder op antwoorden.

De heer Van Midden: Daar kan de wethouder zeker wat op zeggen, mijnheer de voorzitter. We zijn inderdaad in gesprek met de parochie over die huurverhoging, die indicatie van ruim 14 procent. Dat is eigenlijk wat de voorzitter al aangaf, de landelijke indexatie maar wij vinden daar een zekere mate van onrechtvaardigheid in zitten. Ik zal niet in allerlei technische details vervallen maar wij vinden hem onrechtvaardig waardoor we zeg maar met de parochie in gesprek zijn gegaan. De eerste tijd van de gesprekken hebben we met name besteed aan het aan elkaar snuffelen van, hoe zitten we in elkaar, omdat wij natuurlijk ook als college nieuw waren en we ook een beetje aan elkaar moesten wennen. Daarna hebben we ook elkaars niertjes even stevig geproefd van, hoe zitten we nou in de race en wat is met name ons gezamenlijke opdracht? En nu zitten we in de fase dat wij in mijn beleving tot constructief overleg in staat zijn en tot ik hoop een goed resultaat te komen. Dus in die zin gaat dat goed. Het is even iets vertraagd omdat een van de vertegenwoordigers van het bestuur zijn vader was overleden onlangs waardoor we iets aan vertraging hebben opgelopen. Maar dat gaat goed. Daarnaast speelt nog een andere discussie over de demarcatie om het zo te zeggen van waar is uiteindelijk de huurder verantwoordelijk voor en de verhuurder? Dat is een discussie die we tegelijkertijd ook met de parochie voeren. Maar het gaat constructief, we zijn ons allebei bewust van onze sociaal maatschappelijke opdrachten en dat is eigenlijk het vertrekpunt van waaruit wij ook die gesprekken zouden moeten voeren.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dank u wel.

De heer Schouten: En als dat tot een positief resultaat leidt dan gaat dat ten gunste van onze begroting want we hebben de huurverhoging wel meegenomen in onze begroting dus dat kan niet tegenvallen.

De voorzitter: Oké. Ik ga het tempo een beetje verhogen, dat we toch nog een beetje redelijk op tijd klaar zijn. U mag natuurlijk allemaal uw vragen stellen maar hou het een beetje korter en bondiger als het kan. Ik kijk even verder langs de tafel. De heer Lobregt niet, wel? O.

De heer Lobregt: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ja, ik moet u toch even complimenteren dat u de jaarrekening 2025 al rond heeft terwijl de gemeente nog altijd de jaarrekening pas in september van het jaar daarna doet. Het is een begroting, ik zou graag willen dat u dat aanpast in de presentatie. Ja, ik ben erg geschrokken moet ik eerlijk zeggen van de cijfers in het stuk. Sowieso dat de lang, de kortlopende schulden en ik zou graag precies weten, maar dat hoeft u niet nu te beantwoorden, maar ik zou graag een schriftelijke toelichting krijgen op wat zijn dan precies die kortlopende schulden, die 976.000 euro? Waarom zijn die gestegen van ongeveer 6 ton naar bijna 1 miljoen? Wat dan ook opvallend is want dat is dan verontrustend,

wat dan ook opvallend is dat de vorderingen zijn dan ook met 4 ton gestegen wat dan uiteindelijk leidt tot een eigen vermogen wat iets, waarvan het tekort iets omlaaggaat. Ook gegeven wat u beschrijft aan wordt het in de begroting, ja, zou ik toch zeer op prijs stellen als we een uitgebreide toelichting zouden kunnen krijgen op de cijfers, de ontwikkelingen van de cijfers en wat daar precies achter zit. En in, nou ja, veel meer detail dan wat er nu in dit stuk staat. Dank u wel.

De voorzitter: Er komt versterking.

De heer Smit: Ja, goedemiddag. Ik zal er even kort antwoord op geven.

De voorzitter: Als u zich even wil voorstellen misschien?

De heer Smit: Mijn naam is Jos Smit, ik ben accountant maar niet de accountant die de jaarrekening heeft samengesteld, ik ben de nieuwe accountant voor het Brinkhuis. We hebben wel de jaarrekening bekeken. Het antwoord op uw vraag is heel simpel en het is een manier van presenteren. In het ene jaar heeft men de subsidie welke men denkt te ontvangen van de gemeente aan de debetzijde gezet en in het andere jaar gesaldeerd aan de creditzijde onder de kortlopende schulden. Het is alleen maar een manier van presenteren. Maar dat vertekent wel en dat is terecht uw opmerking.

De heer Lobregt: Ja, maar ik zou graag dat ook op schrift uitgewerkt zien.

De heer Smit: Is geen probleem.

De heer Lobregt: En een uitgebreide disclosure of toelichting krijgen op de cijfers en ook op de cijfers die gepresenteerd worden in de begroting. Want ik heb nu op dit moment heb ik er geen grip op, op deze cijfers en ik denk de anderen in de commissie, in de raad ook niet. Ik denk dat we hier even wat strakker op de bal moeten gaan zitten.

De heer Smit: Geen enkel probleem.

De heer Lobregt: Want uiteindelijk betalen we dit als gemeente.

De heer Smit: Ik zal dat met mijnheer Schouten overleggen en dat komt uw kant op.

De voorzitter: Nou, een fijne toezegging. Ja? Gaan we verder kijken. Natuurlijk, mijnheer De Jong van Liberaal Laren.

De heer De Jong: Ja, ik ben het met de heer Lobregt eens want ik had ook dezelfde vraag om een toelichting vooral op die post crediteuren, dat is de grootste post en die staat niet uitgewerkt nergens. Dus als de grootste post niet uitgewerkt is, ja, dan ga je toch vraagtekens stellen. Die onbetaalde jaarhuur van 250.000 euro, hoe komt die in dat jaar? En is die, dat was dus in '22 maar hoe hoog was die post in 2023? In hoeverre zijn alle coronabijdragen van het Rijk binnengekomen? Want ik zie wel op een gegeven moment alleen het eerste jaar maar daarna niet echt meer coronabijdragen. In heel veel organisaties zou daardoor in bijvoorbeeld in '22 het verlies vrijwel nul geweest zijn door een hoge coronabijdrage. Dan heb ik nog, maar dat is misschien meer voor de wethouder, de investering door de gemeente in de nieuwe, in de plek in het Brinkhuis, is die door de gemeente geïnvesteerd of zit die investering ook bij het Brinkhuis of heeft de gemeente dat helemaal zelf gedaan? Ja, dat waren mijn vragen.

De voorzitter: Er komt nog een vraag, er wordt even overlegd.

De heer De Jong: De hoogte van de huur van de gemeente. Ja, wat gaat de gemeente aan huur en bijkomende kosten betalen? Ik las in de begroting 60.000 maar dat lijkt me redelijk laag. Maar de gemeente begroot het op 60.000 de huur. Klopt dat?

De voorzitter: Mijnheer Schouten.

De heer Schouten: Het laatste eerst. De gemeente betaalt 75.000 euro huur inclusief energie per jaar. Dat is voor die meters is dat een behoorlijk marktconforme prijs. Zeker op die locatie van die kwaliteit. De vraag daarvoor is, de verbouwingskosten die zijn door de gemeente betaald, het college zelf. Daar is een eigen begroting voor ingediend en daar ben ik verder als Brinkhuis buiten gebleven. Wel bij de uitvoering van de verbouwing maar niet zozeer over die begroting.

De heer Van Midden: Mijnheer de voorzitter, dat klopt inderdaad. Dat is voor rekening van de gemeente. Wij zullen als college uitgebreid de rekening, verantwoording afleggen binnenkort over de verbouwing van het Brinkhuis en de kosten die daarmee gepaard waren. Ja.

De heer Schouten: Coronasubsidie, we hebben NOW. Althans, voor mijn tijd zijn er diverse NOW-regelingen aangevraagd. Die zijn nagenoeg allemaal terugbetaald omdat wij gezien de hoofdstroom van gelden huurinkomsten is zeg maar de relatieve omzetstijging was te laag om in aanmerking te komen voor NOW-regelingen. Er is wel wat toegekend maar niet veel. En verder is er door de provincie in 2020 een eenmalige coronabijdrage gedaan van 160.000 euro. En de vragen daarvoor?

De heer De Jong: Ik had nog één vraag van die onbetaalde jaarhuur in '22, wat dat precies is en of dat er ook in '23 was?

De heer Schouten: Nee, de onbetaalde jaarhuur in 2022, dat is precies het huurbedrag dat de Stichting Hart van Laren betaalt aan de gemeente. Want nogmaals, de gemeente is hoofdhuurder van de parochie en die belast de huren door aan de beheerstichting. Dat hele jaar is er geen huur betaald en dat was precies 250.000 euro. In 2023, dus dit jaar, zijn we gewoon normaal huur gaan betalen. We zijn nu bij met huurbetalingen.

De heer De Jong: Had ik één vraag die ik nog niet gesteld had maar hier staat, begroot in 2024, 205.000 te kort. Maar is dat tekort na de bijdrage van de gemeente? Want volgens mij geeft de gemeente jaarlijks een bijdrage van 130.000 euro en moet het Brinkhuis daarna alle kosten die ze verder zelf hebben voor zichzelf houden.

De heer Schouten: Nee, ons begrotingstekort zonder de subsidie is 205.000, trek daarvan af die 150.000 euro energiekostentoename die we gecompenseerd zouden moeten krijgen en dan houden we dus in 2025 hebben we een tekort van 40.000 euro. En dan is de MO-subsidie, de Maatschappelijke Ondersteuning subsidie 130.000 euro, want dat is de opzet om dat jaarlijks aan het Brinkhuis te blijven betalen, voldoende, dan houden we dus een reserve, dan houden we over. Maar dat hebben we ook nodig om die huurachterstand, die lening, want dat wilde de accountant, om die huurachterstand in een lening om te zetten, om die in te lossen in maximaal 10 jaar. Maar goed, voor het overige deel neem ik graag het pleidooi van mevrouw Van Dorst over, dat ze bijdrage wil ophogen aan het Brinkhuis want we hebben nog wel wat wensen. Muziekeducatie bijvoorbeeld waar in deze gemeente niet zoveel aan wordt gedaan.

De voorzitter: Oké. Ik kijk verder. De heer Merckx van de VVD.

De heer Merckx: Dank u wel, voorzitter. Nou, prachtige situatie waar we ons bevinden, dat de huiskamer van Laren weer bruist en dat mensen de weg naar hun huiskamer weer gevonden hebben. Dat doet ons deugd, daar zijn we heel blij mee. Die huiskamer, dat is natuurlijk wel belangrijk dat iedereen daar komt maar hij moet ook blijven functioneren in de zin dat het niet een concurrent wordt van al onze ondernemers in de horeca in de omgeving. Dus dat is het vinden van de juiste balans en het feit dat de heer Schouten zegt dat die wil werken aan de kwaliteit van de activiteiten is denk ik daarbij heel belangrijk. Want anders zitten we dadelijk in een concurrentiepositie waarbij de horeca niet langer de huiskamer steunt maar dan leeg wil halen. Ik ben blij met de vragen van de collega's hier alom want ik denk dat, die zitten allemaal in dezelfde hoek. Dus het was prettig geweest als met name even deze overzichten van 2024 en 2025 met wat zeg maar de verwachting was aftrek bij weer inkomsten, dat dat duidelijk was. Eén zorg bij ons is even die MO-subsidie. Is die ieder jaar te krijgen voor het Brinkhuis of is dat een eenmalige bijdrage? Dan ga ik even kijken of ik kan lezen wat mijn collega hier heeft geschreven. Ja, dat kan ik ook lezen. Daarbij ook nog dankzegging aan de professionele vrijwilligers die hier allebei, allemaal bij betrokken zijn. Maar ook van, wat is daar aan vergoeding die daarbij noodzakelijk is? Maar het belangrijkste is om even te begrijpen, is die MO-subsidie jaarlijks aan te vragen en jaarlijks te verkrijgen zodat we niet zo meteen weer met een enorm tekort te maken hebben in de huurpenningen. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Schouten.

De heer Schouten: Ja, die MO-subsidie is, de opzet is, daar zijn ook goede gesprekken over met die afdeling, om dat inderdaad structureel 130.000 euro per jaar te maken. We kunnen hem, we vragen hem meerjarig aan maar het zit nou eenmaal zo in elkaar dat systeem dat je hem toch ieder jaar weer opnieuw moet aanvragen, met een begroting erbij en een activiteitenplan. Op zich is dat natuurlijk logisch maar het ligt in de lijn der verwachtingen dat we die toegezegd krijgen.

De voorzitter: Mijnheer Merckx.

De heer Merckx: Ja, fijn, dank u wel. Er was nog één vraag die mij ook even in mijn eigen handschrift niet duidelijk was. Dit gaat even ook terug over de huurverhoging van 14 procent. Op welke wijze is die verhoging door te berekenen aan de andere huurders en gebruikers van het Brinkhuis? Want 14 procent is niet niks. En het is ook denk ik, de gemeente is natuurlijk een groothuurder maar er zijn ook andere gebruikers. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Schouten.

De heer Schouten: Als we die niet zouden doorberekenen, dan zouden de getallen er niet zo mooi uitzien zoals nu. Want het is een 35.000 euro kostentoeename en wij hebben het zo goed en zo kwaad als het kan aan verschillende partijen doorberekend.

De heer Merckx: Fijn, dank u wel.

De voorzitter: Dan kijk ik nog even naar de heer Grunwald van Groen Laren.

De heer Grunwald: Ja, dank u wel, voorzitter. Het Brinkhuis vervult een belangrijke rol in Laren. Het is evident dat de afgelopen jaren moeilijk geweest zijn en dat komt ook tot uitdrukking in jaarcijfers van de oplopende jaren. Helaas kunnen we het enthousiasme waarmee de informatienota aan de raad Laren begint eigenlijk niet

delen dat het Brinkhuis er goed voorstaat want dat is niet zo. Want er worden dus doorlopende verliezen geleden en er moeten leningen afgesloten worden en aanvullende subsidies verstrekt. Dus dat duidt er niet echt op dat het zo heel erg goed gaat. Nou, ik ben in ieder geval blij met alle vragen die al gesteld zijn want die hoef ik niet te herhalen dan. Wat ons wel moveert zijn twee dingen. Allereerst, u schetst hier eigenlijk een doorlopend tekort. Volgend jaar krijgen we dat, het jaar daarop in '25 krijgen we dat ook dus het is eigenlijk een continu tekort wat dus voortdurend aangezuiverd zal moeten worden. Daar zet u tegenover het stabiliseren van de omzet en de activiteiten. Dan wordt mij niet geheel duidelijk van hoe dat dan er bijdraagt om dus echt in de positieve sfeer te komen uiteindelijk. Dus mijn vraag zou zijn, hebben jullie dus ook een wat meer gedetailleerd plan of zo hoe die situatie dus veranderd kan worden zodat er ook eens naar een positief resultaat toegewerkt kan worden? Dat was de ene vraag. En de andere vraag was, daar wil ik onze wethouder nog even aan herinneren. Ik stelde dus in het raads gedeelte vanavond de vraag van, hoe verhoudt zich dan, er moeten dus, er worden dus, er wordt een begrotingswijziging geprojecteerd van 2 ton ten behoeve van Hart van Laren. Anders hebben we dus ook met ict plannen een begrotingswijziging van 1 ton. Nou, dit antwoord is de wethouder mij nog schuldig. Dank je wel, voorzitter.

De voorzitter: Gaan we eerst naar de heer Schouten voor de eerste vraag.

De heer Schouten: Ja, ik bestrijd dat het niet positief is. Als je kijkt naar de doelstelling van het Brinkhuis gaat het om het sociaal maatschappelijk rendement wat we draaien. Het Brinkhuis is een activiteit, het is een activiteit opgezet, nou, de historie kennen we, in 2012 gestart. Het voldoet aan zijn doelstelling en het is een kostenpost. Het is geen winstmachine, mijnheer Grunwald, dat zal het ook nooit worden. Dus als u daarop hoopt, dan kan ik dat wegnemen die hoop. Het is een activiteitscentrum voor sociaal maatschappelijk werk waar mensen elkaar ontmoeten, waar heel veel mensen actief in aan deelnemen, waar mensen heel veel plezier aan beleven, waar mensen heel veel contacten leggen. Als u behoefte heeft aan nog meer uitleg dan we al doen in publiciteit, in een activiteitenoverzicht, enzovoort, en u telt die activiteiten bij elkaar op en u bent dan nog ontevreden met de uitkomst, ja, dan kan ik u niet tevredenstellen vrees ik. Ik denk ook dat u de uitleg, de financiële uitleg misschien niet helemaal goed begrepen heeft want wij gaan in 2025 naar een tekort van 40.000 euro, voor een ongelooflijke aantal activiteiten en een behoorlijk sociaal maatschappelijk rendement. U begrijpt, ik voel me aangesproken, ik ben er ook een beetje geïrriteerd over eigenlijk. Dus ik denk als u goed kijkt wat Hart van Laren betekent voor de gemeenschap, welke doelstelling het heeft, welke doelstelling we ook voldoen, maar die we ook nog beter kunnen doen. Want ik gaf in mijn betoog net ook al aan, we moeten, we hebben een slag gemaakt, we zijn bruisender, we zijn actiever maar we gaan ook kijken naar de kwaliteit. Dus we moeten echt wel beter, willen we ook meer precies weten, bereiken we die mensen goed, bereiken we de juiste mensen? En we bereiken een grote groep helemaal niet nog, want er zitten heel veel blinde vlekken nog in het dorp waar ook Versa zijn stinkende best voor doet maar ze ook allemaal niet weten te bereiken. Maar ja, dat is onze volgende slag. En stabiliseren van omzet activiteiten, ik zou het de organisatie en de mensen niet aan willen doen om dat nog te vergroten. We moeten nu echt gaan kijken naar kwaliteit en niet in kwantiteit want dat is echt de dood in de pot.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Schouten. Dan nog even de vraag aan de wethouder financiën over de 2 ton begrotingswijziging.

De heer Van Midden: Ja, dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik wil die vraag graag beantwoorden aan de hand van de laatste sheet want dan wil ik ook meteen even mijn slotakkoord geven. Ja. Dat is ook naar aanleiding van de raadsinformatiebrief. Even in financiële zin kijkend naar het verhaal. Ik denk dat we op dit moment een hele belangrijke stap aan het nemen zijn met het Brinkhuis en eigenlijk tweeledig. Enerzijds zijn we eigenlijk

zeg maar, ja, ik noem het even alle rommel op aan het ruimen uit het verleden. Want je ziet in de cijfers dat vanuit de visie die wij ooit als raad hebben vastgesteld het Brinkhuis heel veel investeringen heeft gedaan, die hebben kosten daarvoor gemaakt. En je ziet dat ze die kosten steeds aan het meeslepen zijn in de jaarrekening. Nou, daarvan hebben wij gezegd, daar gaan we eenmalig mee afrekenen. We schatten in dat het ongeveer 2 ton is geweest, we gaan met een eenmalige subsidie die transitiekosten afrekenen. En dan zijn we eigenlijk, we hebben die '...' al gebruikt net bij het ontwerpen van die nieuwe website, schoon aan de poort. Dan zijn eigenlijk alle lasten uit het verleden weg en kunnen we vooruitkijken. Dan blijft alleen maar als schuld de niet betaalde huur over. Daarvan zeggen we ook als college, dat behoort tot je normale bedrijfsvoering, die had je moeten betalen en die ga je ook betalen. Sterker nog, technisch gezien kan ik ook niet die huurschuld kwijtschelden want ik moet hem uiteindelijk, omdat we debiteur zijn en een oninbare debiteur, ook laten zien dat ik me ingespannen heb om daadwerkelijk die huren te innen door bijvoorbeeld met een deurwaarder voor de deur te staan. Nou, dat willen we niet. Dus we gaan het eenmalig afrekenen en we gaan uiteindelijk die huurkosten die niet betaald zijn, gaat met een lening terug gefinancierd worden. Nou, op die manier zijn we dus helemaal '...'. Wat nog belangrijker is, dat we uiteindelijk nu in staat zijn met het Brinkhuis een hele transparante relatie te onderhouden. En dat is een subsidierelatie, dat is op basis van de jaarrekening en ook de begrotingen stellen wij uiteindelijk vast welk bedrag wij jaarlijks willen subsidiëren aan het Brinkhuis. Dat is een beslissing die we uiteindelijk met de raad bespreken. Nu wordt die geschat op 130.000 euro voor de komende tijd structureel. Dat betekent ook uiteindelijk, mijnheer Grunwald, dat dit gewoon geld kost. Ja, dat zijn sociale maatschappelijke activiteiten die geld kosten. En de vraag die je als raad steeds moet stellen van, joh, is het me waard om dat bedrag te bepalen? Nou, u heeft daar misschien wat vraagtekens bij. Mevrouw Van Dorst zegt gelukkig van, joh, wat mij betreft mag het ook een onsje meer zijn als we kijken wat we daar allemaal aan het doen zijn. Maar wat ik zeg, het belangrijkste is dat die relatie nu heel transparant is waardoor u ook als raad in staat bent er steeds iets van te vinden in de komende jaren. Ja, en dan als laatste. Als we kijken, we zijn, en dat liet Leon Schouten mooi zien in het verhaal, we zijn in 2021 begonnen. Als we kijken waar we toen stonden en waar we nu staan, en wij zien het als college dagelijks in het Brinkhuis, nou, het is een wereld van verschil en het bruist van alle activiteiten. Mevrouw Van Dorst verwijst naar een bruisende Warrekam in relatie tot een bruisend Brinkhuis. Ik moet u eerlijke zeggen, in mijn beleving stond de Warrekam altijd blauw van de rook onder het geluid van Lou Reed. Mijnheer Bart Vos kan zich ook dat nog wel herinneren waarschijnlijk. Maar ik denk dat het bruist als nooit tevoren en dat is gewoon een geweldige prestatie geweest van Leon Schouten met zijn staf en alle medewerkers die zich uiteindelijk ingezet hebben om hier een succes van te maken. En dat verdient wat mij betreft gewoon een heel groot applaus.

De voorzitter: Dat is een mooie afsluiting van deze ...

De heer Grunwald: Voorzitter, voorzitter?

De voorzitter: Ja.

De heer Grunwald: Ik wil nog even wat zeggen.

De voorzitter: Nou, als het kort is.

De heer ...: Ik heb ook nog een vraag, mijnheer ... Mijnheer de voorzitter, ik heb ook nog een vraag.

De voorzitter: U heeft de kans gehad, u stak uw hand niet op. Ik zeg, ik begin aan mijn linkerkant en u reageerde niet, mevrouw Van Dorst reageerde. U heeft uw kans gehad.

De heer ...: Ik zag dat mijnheer De Jong zijn hand opstak en ik wees daar eventjes naar, ik heb geen nee gezegd dus dat accepteer ik niet. Maar mijnheer ...

De voorzitter: Ik denk dat dat aan de voorzitter is. Maar mijnheer Grunwald eerst.

De heer Grunwald: Ja, dank u wel, voorzitter. Nou, ik denk dat ik niet goed begrepen wordt want ik word bijna als cultuurbaarbaar weggezet maar dat is niet de inhoud van mijn bijdrage geweest. Ik onderstreep dus alle positieve zaken die rond het Brinkhuis leven, de betekenis daarvan voor Laren en de stijgende lijn die daarin zit. Allemaal waar, allemaal heel erg mooi. Maar het gaat ook om huishouden. Het gaat erom natuurlijk dat uiteindelijk met een bepaalde begroting ook het beoogde doel gehaald wordt. Dus de dingen die geprojecteerd zijn ook met de beschikbare middelen bereikt worden. Nou, ik zie hier dus dat dat telkenmale niet gebeurt. Dus is mijn vraag van, nou ja, bestaat daar nou een idee over? En dan gaat het niet over winst maken maar dan gaat het over minder verlies maken zodat dus daar inderdaad een beetje evenwicht in komt. Dank u wel, voorzitter. Ja, en ik wou nog even zeggen, is er misschien zoiets als een businesscase of zo om dat te doen van, dus aan het begin van elk jaar heb je dus een pot met geld dan, dan krijg je een toezegging gedeeltelijk voor een subsidie van de gemeente en daar moet je het mee doen. En daar moet je dus niet elke keer overheen schieten lijkt mij. Oké, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor uw reactie. Ik neem aan dat dat allemaal meegenomen wordt. De heer Van Midden nog even.

De heer Van Midden: O, mijnheer de voorzitter. Ja, ik kan hier heel kort op reageren maar ik kan kort of lang op reageren. Als ik lang reageer ga ik eigenlijk het verhaal herhalen zoals het de hele avond net gehouden is. Als ik kort reageer dan denk ik van, nou, volgens mij staat hier het verhaal heel helder. En mijnheer Grunwald vraagt naar een businesscase. Ja, de businesscase is niks anders dan de begroting en de jaarrekening op basis waarvan uiteindelijk de subsidieaanvraag plaatsvindt. U moet zich daarom zichzelf afvragen als raadslid van, is het mij waard om uiteindelijk die subsidie te verstrekken op basis van wat ik hier voor me zie? Zo simpel is het eigenlijk en ingewikkelder willen we het ook zeker niet gaan maken.

De voorzitter: Oké, dan sluit ik hierbij de ...

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Ik heb nog één vraag nog ...

De voorzitter: Ja, we kunnen wel echt nog uren doorgaan maar de vragen zijn allemaal vijftien keer gesteld.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Nee, er is op één vraag nog geen antwoord geweest en die wilde ik nog, daar wilde ik graag het antwoord op hebben. En dat is, wij zeiden in vraag negen, de post, en die hebben we echt geen antwoord, tenminste ik niet, de post opgenomen huur onroerende zaken 70.000 euro, daar wilde ik nog graag een antwoord op krijgen. Ik denk dat ik dat zo kan krijgen.

De heer Smit: Dat antwoord zal ik u geven. Dat staat op de balans vooruitbetaald of vooruit gefactureerde huur. Het is puur een periode. Ik heb dus al geld ontvangen of vooruit gefactureerd maar het betreft het komende kwartaal, en dat is ieder jaar zo. Dus in de maand december wordt er een factuur uitgestuurd aan de huurder. En dan noemen we dat gewoon boekhoudkundig, vooruit ontvangen huur, en dat mag nog niet in het omzetresultaat meedraaien in dat lopende jaar.

Mevrouw Van Dorst-Brakel: Dit snap ik. Ik hoop toch volgend jaar gewoon een lijstje debet, credit, klaar, duidelijk. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Smit.

De heer Smit: Ik heb een vraag aan u als het mag. U heeft zoveel wensen, misschien kan ik u zo even spreken, dan kunnen we kijken waar we aan kunnen voldoen.

De voorzitter: Oké, prima. Dan sluit ik nu de vergadering en dan is het ook nog een keer een raadsvergaderingsavond dus dan gaan we daar na de vergadering over praten. Ik heb geen zin in een discussie, ik ben bij u begonnen, u reageerde niet, toen ben ik doorgedaan. De vergadering is gesloten.